

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στην πρόταση νόμου «Χρηματοδότηση, διαφάνεια και ισότητα ευκαιριών στην πολιτική δράση»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Α΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Τα πολιτικά κόμματα στην Ελλάδα αποτελούν τους κύριους φορείς εκπροσώπησης των κοινωνικών συμφερόντων. Στο Σύνταγμα και τους νόμους λαμβάνεται επαρκής μέριμνα για τη διασφάλιση της ανεμπόδιστης λειτουργίας τους. Το άρθρο 11 του Συντάγματος κατοχυρώνει το δικαίωμα του συνέρχεσθαι και το άρθρο 12 του Συντάγματος, το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι. Το άρθρο 29 του Συντάγματος κατοχυρώνει την ελευθερία ίδρυσης κομμάτων και συμμετοχής σε αυτά, εφόσον εξυπηρετείται η εύρυθμη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος. Επίσης, κατοχυρώνει την οικονομική ενίσχυση των κομμάτων από το κράτος, καθώς και τον έλεγχο της οικονομικής διαχείρισης των κομμάτων.

Ωστόσο, η εμπλοκή πολιτικών κομμάτων σε μεγάλα οικονομικά σκάνδαλα αναδεικνύει τη νομοθετική ανεπάρκεια σχετικά με ζητήματα εσωτερικής διακυβέρνησης και οικονομικού ελέγχου, καθώς και την έντονη ανάγκη κοινωνικής νομιμοποίησης.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το πλέον πρόσφατο «Παγκόσμιο Βαρόμετρο της Διαφθοράς» της οργάνωσης Διεθνής Διαφάνεια- Ελλάς (9.7.2013), η Ελλάδα συμβαδίζει με την ευρύτερη τάση που επικρατεί στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που βρίσκονται υπό κρίση. Το 54% όσων ρωτήθηκαν πιστεύει ότι η διαφθορά έχει αυξηθεί τα τελευταία δύο χρόνια, τονίζοντας τη σοβαρότητα του φαινομένου στο δημόσιο τομέα. Τα πολιτικά κόμματα, εκλαμβάνονται ως ο πιο διεφθαρμένος θεσμός με το Κοινοβούλιο/Νομοθετική Εξουσία να κατέχει την τρίτη θέση. Παράλληλα, ολοένα και περισσότεροι πολίτες -το 84% όσων ρωτήθηκαν στην Ελλάδα - δηλώνουν διατεθειμένοι να αντιδράσουν στη διαφθορά.

Σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, τα πολιτικά κόμματα λαμβάνουν κρατική χρηματοδότηση τόσο για τις εκλογικές όσο και για τις λειτουργικές δαπάνες τους. Το νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει τις προεκλογικές εκστρατείες των κομμάτων συναρπάζεται από το ΠΔ 96/2007 «Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών» και το ν. 3023/2002 περί «Χρηματοδότησης των πολιτικών κομμάτων από το κράτος, εσόδων και δαπανών, προβολής, δημοσιότητας και ελέγχου των οικονομικών των πολιτικών κομμάτων και των υποψηφίων βουλευτών», αναφορικά με τις βουλευτικές εκλογές και τις ευρωεκλογές, καθώς και το ν. 3870/2010 περί «Εκλογικών δαπανών συνδυασμών και υποψηφίων και έλεγχο αυτών, κατά τις περιφερειακές και δημοτικές εκλογές», αναφορικά με τις περιφερειακές και δημοτικές εκλογές. Παρόλο που η υφιστάμενη νομοθεσία περιγράφει διεξοδικά τη διαδικασία χρηματοδότησης, τους δικαιούχους αυτής, καθώς και την κατανομή των πόρων, ο ελεγκτικός μηχανισμός έχει αποδειχθεί ανεπαρκής.

Η συγκέντρωση ελάχιστου ποσοστού ψήφων από ένα κόμμα, προκειμένου αυτό να λάβει κρατική χρηματοδότηση, είναι εύλογο προαπαιτούμενο, ώστε να διασφαλί-

ζεται ότι το συγκεκριμένο κόμμα εκπροσωπεί υπαρκτό ρεύμα της κοινωνίας. Ωστόσο, η εν λόγω πρακτική εμποδίζει ενδεχομένως νέα κόμματα να εκπροσωπηθούν στη Βουλή. Στον αντίποδα, άλλα κόμματα προβαίνουν συχνά σε σκανδαλώδεις δαπάνες, σπαταλώντας έτσι άλογα τους πόρους του Κρατικού Προϋπολογισμού. Σε κεντρικό επίπεδο, η χρηματοδότηση προέρχεται κυρίως από την κρατική χρηματοδότηση και τις οικονομικές εξορμήσεις των κομμάτων. Σε περιφερειακό επίπεδο, τα έσοδα ενισχύονται και από τις διάφορες κοινωνικές εκδηλώσεις που διοργανώνουν οι τοπικές κομματικές οργανώσεις.

Τα πρόσφατα πολιτικοοικονομικά σκάνδαλα αποδεικνύουν ότι το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο δεν επαρκεί για την επίτευξη συνολικής και ουσιαστικής διαφάνειας. Μεταξύ άλλων δεν διασφαλίζεται η πρόσβαση των πολιτών στο σύνολο των ως άνω πληροφοριών, δεδομένου ότι δεν προβλέπεται δημοσιοποίηση του συνόλου των πληροφοριών στο διαδίκτυο. Ανεφάρμοστες επίσης παραμένουν οι διατάξεις αναφορικά με το όριο δαπανών για τα κόμματα και τους υποψηφίους, την απαγόρευση χρηματοδότησης από νομικά πρόσωπα, καθώς και ο περιορισμός στο ύψος της εισφοράς που επιτρέπεται να καταβάλλει κάθε φυσικό πρόσωπο, δεδομένου ότι δεν προβλέπεται όριο στην περιοδικότητα της εισφοράς.

Από τους δημοσιευόμενους ισολογισμούς των κομμάτων, προκύπτει ότι τα τελευταία εξαρτώνται σε ελάχιστο ή μηδενικό βαθμό από την ιδιωτική χρηματοδότηση. Τούτο διαψεύδεται όμως, από τα πρόσφατα σκάνδαλα που είδαν το φως της δημοσιότητας, αναφορικά με μαύρο πολιτικό χρήμα. Ως εκ τούτου, αποδεικνύεται ότι ο τρόπος με τον οποίον εφαρμόζεται το ισχύον νομικό πλαίσιο είναι φορμαλιστικός, ενώ και το ίδιο το πλαίσιο δεν επαρκεί για τη διασφάλιση της διαφάνειας στα οικονομικά των κομμάτων.

Η πρόταση νόμου επιζητά αφενός να καλύψει τις ατέλειες του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου, να ενισχύσει την κοινωνική νομιμοποίηση του πολιτικού συστήματος και αφετέρου να ικανοποιήσει την απαίτηση συμμόρφωσης της Ελλάδας με τις συστάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης και συγκεκριμένα της Επιτροπής GRECO. Η Ελλάδα είχε ζητήσει και λάβει παράταση συμμόρφωσης μέχρι το Δεκέμβριο του 2012 λόγω της οικονομικής και πολιτικής κρίσης, οπότε και θα έπρεπε να υποβάλει έκθεση σχετικά με την πρόοδο υλοποίησης των εκκρεμών συστάσεων αναφορικά με τα πολιτικά κόμματα (άρθρο 32, παρ. 2(i) του Κανονισμού Διαδικασιών).

Αντικείμενο λοιπόν του παρόντος νόμου είναι η διασφάλιση της αυτονομίας της πολιτικής και της ισότητας των ευκαιριών μεταξύ κομμάτων και υποψηφίων, με την εισαγωγή υποχρεωτικών κανόνων για την χρηματοδότηση και τη διαφάνεια της πολιτικής δράσης. Σε δύο κυρίως στόχους αποβλέπει το νομοσχέδιο: την αυτονομία της πολιτικής και την ισότητα ευκαιριών μεταξύ κομμάτων και υποψηφίων. Μέσω αυτών επιδιώκεται η αποκατάσταση της αξιοπιστίας του πολιτικού συστήματος και της πολιτικής γενικότερα. Διευκρινίζεται, πάντως, ότι οι ρυθμίσεις του παρόντος νομοσχεδίου αναφέρονται στο ισχύον εκλογικό σύστημα (π.δ. 96/2007, Α΄ 116).

Για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων, η καταπολέμηση της διαφθοράς και η διαφάνεια στην πολιτική δράση αναδεικνύονται ως το κατ' εξοχήν κατάλληλο εργαλείο,

με βάση τις υποδείξεις του Συμβουλίου της Ευρώπης (βλ. ιδίως την από Ιουνίου 2010 Έκθεση της ομάδας GRECO «Αξιολόγηση της Ελλάδας αναφορικά με τη διαφάνεια στη χρηματοδότηση πολιτικών κομμάτων») και τις εμπειρίες άλλων ευρωπαϊκών χωρών (βλ. ιδίως την από Νοεμβρίου 2009 έκθεση του διεθνούς οργανισμού International Foundation for Electoral Systems, με τίτλο «Political Finance Regulation: the Global Experience»). Αξιοποιήθηκε τέλος και η από Δεκεμβρίου 2010 συνοπτική έκθεση της Διεθνούς Διαφάνειας- Ελλάς με τίτλο «Διαφάνεια στη διαχείριση του πολιτικού χρήματος», με χρήσιμες επισημάνσεις για τα κενά των σχετικών ρυθμίσεων και προτάσεις για βελτιώσεις.

Ειδικότερα, με την παρούσα πρόταση επιδιώκεται η τροποποίηση του ν. 3023/2002 περί «Χρηματοδότησης των πολιτικών κομμάτων από το κράτος, εσόδων και δαπανών, προβολής, δημοσιότητας και ελέγχου των οικονομικών των πολιτικών κομμάτων και των υποψηφίων βουλευτών».

Β' ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Αντικείμενο του παρόντος νόμου είναι η διασφάλιση της αυτονομίας της πολιτικής και της ισότητας των ευκαιριών μεταξύ κομμάτων και υποψηφίων, με την εισαγωγή υποχρεωτικών κανόνων για την χρηματοδότηση και τη διαφάνεια της πολιτικής δράσης. Η πρόταση περιλαμβάνει έξι κεφάλαια αναφορικά με τη στελέχωση και όρους λειτουργίας της Επιτροπής Ελέγχου των οικονομικών των κομμάτων και των υποψηφίων, την ενίσχυση των πολιτικών κομμάτων, τις ενισχύσεις προς τους βουλευτές, τις προεκλογικές δαπάνες, διατάξεις σχετικές με τη δημοσιότητα και διαφάνεια, καθώς και τις προβλεπόμενες κυρώσεις. Με τα έξι αυτά κεφάλαια προτείνεται η αντικατάσταση των άρθρων 1- 27 του ν. 3023/2002.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Άρθρο 1

Στο άρθρο 1 περιλαμβάνεται ο σκοπός του νομοσχεδίου.

Άρθρο 2

Στο άρθρο 2 παρτίθενται οι σημαντικότεροι ορισμοί για τους σκοπούς της πρότασης και συγκεκριμένα οι «Γενικές εκλογές», η «Επιτροπή Ελέγχου», ο «Ευρωβουλευτής», οι «Ευρωπαϊκές εκλογές», ο «Οικονομικός Υπεύθυνος», το «Πόθεν έσχες», το «Πολιτικό κόμμα», η «Προεκλογική περίοδος» και «Συνασπισμός κομμάτων».

Άρθρο 3

Με το άρθρο 3 προτείνεται η τροποποίηση του άρθρου 21 του ν. 3023/2002 «Χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων από το κράτος. Έσοδα και δαπάνες, προβολή, δημοσιότητα και έλεγχος των οικονομικών των πολιτικών κομμάτων και των υποψηφίων βουλευτών», ώστε ο ασκούμενος έλεγχος να αποκτήσει μεγαλύτερο ειδικό βάρος. Ειδικότερα, προτείνεται η συμμετοχή στην Επι-

τροπή ως μέλος και ορκωτού ελεγκτή, η διενέργεια ετήσιου πορίσματος, το οποίο εκτός του Προέδρου της Βουλής και του Υπουργού Εσωτερικών, θα υποβάλλεται στο διευρυμένο Προεδρείο της Βουλής και στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας πριν δοθεί στη δημοσιότητα. Κατ' αυτόν τον τρόπο διευρύνεται η δημοσιότητα που λαμβάνει και κατά συνέπεια καθίσταται αναγκαία η ανάληψη τυχόν δράσεων βάσει των πορισμάτων. Η μη υποβολή τη έκθεσης συμπεριλαμβανομένου του παραρτήματος των ορκωτών εκτιμητών ή η διαπίστωση αντιστοιχουσών παρανομιών και παρατυπιών έχει ως συνέπεια την άμεση διακοπή της περαιτέρω κρατικής χρηματοδότησης.

Παράλληλα προβλέπεται το ασυμβίβαστο της ιδιότητας του Προέδρου και του Μέλους της Επιτροπής Ελέγχου με την ιδιότητα του μέλους πολιτικού κόμματος, για ευνόητους λόγους ανεξαρτησίας. Οι εκπρόσωποι των πολιτικών κομμάτων ή συνασπισμών μπορούν να συμμετέχουν ως παρατηρητές χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Άρθρο 4

Το άρθρο 4 περιλαμβάνει τις αρμοδιότητες, λειτουργία και τρόπο λήψης των αποφάσεων. Η έως σήμερα λειτουργία της Επιτροπής Ελέγχου του άρθρου 21 του ν. 3023/2002 έδειξε ότι απαιτείται μεγαλύτερη εξειδίκευση του έργου της και της αποστολής της. Το άρθρο 3 είναι σύμφωνο με τις συστάσεις της Επιτροπής GRECO για διασφάλιση του ανεξάρτητου ελέγχου όσον αφορά στα πολιτικά κόμματα, τη διασφάλιση ουσιαστικότερης και συνεχούς παρακολούθησης των οικονομικών εγγράφων των πολιτικών κομμάτων, συνασπισμών και υποψηφίων. Παράλληλα θεσπίζεται απαίτηση, έναντι της Επιτροπής Ελέγχου και των ελεγκτών, να αναφέρουν εικαζόμενες παραβιάσεις των κανόνων σχετικά με την πολιτική χρηματοδότηση στις αρχές επιβολής του νόμου. Το σύνολο των αρμοδιοτήτων και η δομή της λειτουργίας της Επιτροπής Ελέγχου έχει ως τελικό σκοπό τη διασφάλιση ότι ο μηχανισμός, με τον οποίο επιβάλλονται κυρώσεις για παραβιάσεις των κανόνων πολιτικής χρηματοδότησης, να λειτουργεί αποτελεσματικά στην πράξη. Για το λόγο αυτό η απarıθμηση των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής είναι ενδεικτική, προκειμένου να είναι ευχερής η μεταγενέστερη διεύρυνση (ή και συρρίκνωση) τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ

Άρθρο 5

Το άρθρο 5 προβλέπει τη δυνατότητα κρατικής χρηματοδότησης των κομμάτων για την αντιμετώπιση εκλογικών και λειτουργικών δαπανών. Η κρατική χρηματοδότηση διακρίνεται σε τακτική και εκλογική. Οι αναγκαίες πιστώσεις για τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων εγγράφονται στον Προϋπολογισμό της Βουλής. Οι εισαγόμενες ρυθμίσεις διαφέρουν από τις ισχύουσες στα εξής βασικά σημεία: Μειώνεται η κρατική χρηματοδότηση (τακτική και εκλογική) κατά 25%, και συνδέεται το συνολικό ύψος της τακτικής κρατικής χρηματοδότησης με το

δημόσιο έλλειμμα: όσο το τελευταίο εξακολουθεί να υπερβαίνει το 3%, η τακτική χρηματοδότηση θα μειώνεται κατά 0,05 % ετησίως (με όριο το 0, 50 % των εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού). Παράλληλα, ενσωματώνεται το ποσοστό της μειωμένης χρηματοδότησης των τυχόν πολιτικών ερευνητικών κέντρων στη συνολική τακτική χρηματοδότηση.

Άρθρο 6

Το άρθρο 6 προβλέπει τους δικαιούχους της κρατικής χρηματοδότησης. Εν όψει του πάνδημου αιτήματος για ανανέωση του πολιτικού προσωπικού, προκρίθηκε να ενισχυθούν περισσότερο απ' ό,τι σήμερα τα νεοπαγή πολιτικά σχήματα. Έτσι, οι εισαγόμενες ρυθμίσεις διαφέρουν από τις ισχύουσες στα εξής βασικά σημεία. Δικαιούνται τακτικής χρηματοδότησης τα κόμματα και οι συνασπισμοί που συγκέντρωσαν τουλάχιστον 1,5% στις τελευταίες εκλογές (δηλαδή όπως και σήμερα), αρκεί να κατάρτισαν συνδυασμούς (όχι απαραίτητως πλήρεις, όπως προβλέπει ο ισχύων νόμος) σε όλες τις εκλογικές περιφέρειες της χώρας (και όχι μόνο στο 70%, όπως σήμερα). Επίσης, στους δικαιούχους προστέθηκαν όσα κόμματα ή συνασπισμοί έλαβαν το 2,5% τουλάχιστον των ψήφων της ευρωπαϊκής εκλογής (χωρίς να εκλέξουν ευρωβουλευτή), κάτι που δεν προβλέπει η ισχύουσα νομοθεσία. Δικαιούνται εκλογικής χρηματοδότησης τα κόμματα και οι συνδυασμοί που συγκέντρωσαν 1% τουλάχιστον (και όχι 1,5%) της τελευταίες βουλευτικές εκλογές και είχαν καταρτίσει (όχι απαραίτητως πλήρεις) συνδυασμούς στις εκλογικές περιφέρειες της χώρας. Το ίδιο και για της ευρωπαϊκές εκλογές.

Άρθρο 7

Το άρθρο 7 προβλέπει τον τρόπο κατανομής της τακτικής χρηματοδότησης. Σε σχέση με το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο, μεταβάλλονται τα προβλεπόμενα ποσοστά για την κατανομή της τακτικής χρηματοδότησης στα κόμματα και της συνασπισμούς, προκειμένου να ενισχυθούν τα μικρότερα σχήματα, να επιτευχθεί μεγαλύτερη ισότητα ευκαιριών και να ενθαρρυνθούν τα νεοπαγή σχήματα. Σημαντική καινοτομία συνιστά η παράγραφος 2 του άρθρου 12, η οποία, κατά το γερμανικό πρότυπο, εξαργύει την καταβολή του 25% της δικαιούμενης τακτικής χρηματοδότησης, από την είσπραξη ιδιωτικών ενισχύσεων ίδιου ύψους.

Άρθρο 8

Το άρθρο 8 αναφορικά με την κατανομή της εκλογικής χρηματοδότησης εισάγει τις κυριότερες καινοτομίες, καθώς επιδιώκει την ενίσχυση της ανανέωσης του πολιτικού προσωπικού και την καταπολέμηση του «μαύρου χρήματος» στον προεκλογικό αγώνα. Μεταβάλλεται ριζικά ο τρόπος κατανομής της εκλογικής χρηματοδότησης στα κόμματα και τους συνασπισμούς, προκειμένου να ενισχυθούν τα μικρότερα σχήματα, να επιτευχθεί μεγαλύτερη ισότητα ευκαιριών και να ενθαρρυνθούν τα νεοπαγή σχήματα. Για τον υπολογισμό του ποσού που δι-

καιούται κάθε κόμμα ή συνασπισμός, δεν λαμβάνεται υπ' όψη το ποσοστό τους στις προηγούμενες εκλογές, αλλά αυτό που πέτυχαν στις εκλογές που αφορά η χρηματοδότηση. Προβλέπεται επίσης η δυνατότητα προκαταβολής της εκλογικής χρηματοδότησης και σε νεοπαγή σχήματα (με κατάθεση ισόποσης εγγυητικής επιστολής, επιστρεπτέας αν δεν επιτευχθεί το ελάχιστο προβλεπόμενο ποσοστό). Προβλέπεται η υποβολή παραστατικών προεκλογικών δαπανών για την είσπραξη της εκλογικής χρηματοδότησης.

Άρθρο 9

Το άρθρο 9 προβλέπει την αναστολή της κρατικής χρηματοδότησης των κομμάτων ή συνασπισμών αυτών σε περίπτωση εμπλοκής στελεχών τους σε εγκληματικές δραστηριότητες. Ο νομοθέτης θεωρεί ότι οι όροι και οι προϋποθέσεις πρέπει να διαφοροποιούνται στην περίπτωση που τα στελέχη δεν έχουν τη βουλευτική ιδιότητα. Και αυτό γιατί για τους βουλευτές προβλέπεται η διαδικασία της άρσης ασυλίας από την Ολομέλεια της Βουλής κάτι το οποίο δεν ισχύει για τα μη κοινοβουλευτικά στελέχη. Έτσι λοιπόν για τα κοινοβουλευτικά στελέχη κρίνεται επαρκής η διαδικασία- αξιολόγηση των στοιχείων από την επιτροπή Δεοντολογίας της Βουλής και την Ολομέλεια προκειμένου να ανασταλεί προσωρινά η χρηματοδότηση, ενώ για τα μη κοινοβουλευτικά στελέχη θα πρέπει να προηγείται ένα δεύτερο στάδιο αξιολόγησης που πρέπει να είναι αυτό του αμετάκλητου παραπεμπτικού βουλευμάτος. Επίσης για την επιβολή της αναστολής ή την άρση των συνεπειών τους κρίνεται επαρκής αυτή η ίδια η δικαστική πράξη στη μεν πρώτη περίπτωση η πράξη του εισαγγελέα που ασκεί τη δίωξη κατά κοινοβουλευτικών προσώπων στη δε δεύτερη διάταξη του παραπεμπτικού βουλευμάτος ως «οιονεί περιοριστικός όρος». Το ίδιο θα ισχύει για την περίπτωση άρσης της αναστολής, δια της αμετάκλητης απόφασης ή βουλευμάτος.

Άρθρο 10

Το άρθρο 10 θεσμοθετεί τη δυνατότητα ιδιωτικής ενίσχυσης των πολιτικών κομμάτων και συνασπισμών σε χρήμα και σε είδος από Έλληνες πολίτες και νομικά πρόσωπα. Συγκεκριμένα, εν όψει της μείωσης της κρατικής χρηματοδότησης, αυξάνεται το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο ιδιωτικής χρηματοδότησης από το αυτό πρόσωπο από 15.000 ευρώ σε 20.000 ευρώ. Για τον ίδιο λόγο, προτείνεται για πρώτη φορά και η δυνατότητα ενίσχυσης από εταιρίες και άλλα Ν.Π.Ι.Δ., υπό τον όρο της προηγούμενης γνωστοποίησης της ενίσχυσης στην Επιτροπή Ελέγχου. Καθιερώνεται υποχρέωση αναφοράς της πραγματοποιηθείσης ενίσχυσης από τον δωρητή στη φορολογική δήλωσή του, με έκπτωση από το φορολογητέο εισόδημά του ενός καθοριστέου ποσού. Ακολουθώντας τις συστάσεις της Επιτροπής GRECO απαγορεύεται κατ' αρχήν ο τραπεζικός δανεισμός σε κόμματα και συνασπισμούς, απαγορεύονται απολύτως οι ανώνυμες ενισχύσεις, ενώ προβλέπεται και η δυνατότητα ενίσχυσης σε είδος, όμως για πρώτη φορά η χρηματική αποτίμηση της οποίας θα γίνεται από την Επιτροπή Ελέγχου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ

Άρθρο 11

Το άρθρο 11 προβλέπει τις παροχές που δικαιούνται οι υποψήφιοι βουλευτές. Ειδικότερα, επιτρέπεται η ενίσχυση των υποψηφίων βουλευτών σε χρήμα και σε είδος από Έλληνες πολίτες, σύμφωνα με τους ορισμούς του παρόντος άρθρου. Κατ' αντιστοιχία με τους περιορισμούς που επιβάλλονται στις ενισχύσεις κομμάτων και τις συστάσεις της GRECO, αυξάνεται το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο από 3000 ευρώ σε 20.000 ευρώ, προβλέπεται η δυνατότητα ενίσχυσης και από Ν.Π.Ι.Δ., με εγγυήσεις διαφάνειας, απαγορεύονται απολύτως οι ανώνυμες ενισχύσεις. Προβλέπεται τέλος η χρηματική αποτίμηση των ενισχύσεων σε είδος από την Επιτροπή Ελέγχου.

Άρθρο 12

Το άρθρο 12 ρυθμίζει το ζήτημα των παροχών προς εκλεγμένους βουλευτές. Κατά το πρότυπο του προηγούμενου άρθρου, ρυθμίζεται για πρώτη φορά το ζήτημα της ενίσχυσης εκλεγμένων βουλευτών, κατά τη διάρκεια της θητείας τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΠΡΟΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Άρθρο 13

Το άρθρο 13 ρυθμίζει τη διαδικασία αποτίμησης των προεκλογικών δαπανών. Οι προεκλογικές δαπάνες των πολιτικών κομμάτων, των συνασπισμών και των υποψηφίων βουλευτών αποτιμώνται βάσει επίσημων παραστατικών και τεκμηρίων κόστους. Καθιερώνεται για πρώτη φορά η αποτίμηση των προεκλογικών δαπανών βάσει όχι μόνον παραστατικών αλλά και τεκμηρίων κόστους, τα οποία καθορίζει εκάστοτε η Επιτροπή Ελέγχου. Πρόκειται για μεγάλη καινοτομία, η ευόδωση της οποίας θα κρίνει εν πολλοίς και την αξιοπιστία της Επιτροπής Ελέγχου. Στην παράγραφο 4, επιχειρείται η αποσαφήνιση της έννοιας των προεκλογικών δαπανών, με κριτήριο τον χρόνο κατά τον οποίο αυτές πραγματοποιήθηκαν.

Άρθρο 14

Το άρθρο 14 προβλέπει το ανώτατο ύψος δαπανών των πολιτικών κομμάτων. Το ύψος των προεκλογικών δαπανών κάθε πολιτικού κόμματος ή συνασπισμού που συμμετέχει σε γενικές ή σε ευρωπαϊκές εκλογές δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει σε ποσό το είκοσι τοις εκατό (20%) της τελευταίας κάθε φορά τακτικής χρηματοδότησης, που καταβλήθηκε σε αυτό το κόμμα ή συνασπισμό. Ουσιαστικά αναδιατυπώνεται απλώς η ισχύουσα ρύθμιση, το νόημα της οποίας, αν δεν είναι ασαφές, στερείται λογικής.

Άρθρο 15

Το άρθρο 15 καθορίζει το ανώτατο ύψος δαπανών υποψηφίων βουλευτών. Το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο ε-

κλογικών δαπανών για κάθε υποψήφιο βουλευτή στις γενικές εκλογές καθορίζεται με βάση τον αριθμό των εδρών της εκλογικής περιφέρειας στην οποία θέτει υποψηφιότητα. Αυξάνεται σε 20.000 ευρώ το ποσό που λαμβάνεται υπ' όψη για τον καθορισμό του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου εκλογικών δαπανών (από 15.000 ευρώ). Εισάγονται μικρές μεταβολές στους προβλεπόμενους κατά εκλογική περιφέρεια συντελεστές και η σχετική αρμοδιότητα ανατίθεται στην Επιτροπή Ελέγχου. Νέες ρυθμίσεις για την διαφήμιση των υποψηφίων στον τύπο και την ίση μεταχείρισή τους εισάγονται με την παράγραφο 5.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΠΡΟΕΚΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΕΚΛΟΓΙΚΟΥ ΑΓΩΝΑ

Άρθρο 16

Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης α' βαθμού καθορίζουν με απόφασή τους, τους χώρους για υπαίθρια διαφήμιση, ειδικότερους χώρους για την προβολή μηνυμάτων από τα πολιτικά κόμματα, τις μαθητικές, φοιτητικές, συνδικαλιστικές και συνεταιριστικές οργανώσεις, καθώς και τις ενώσεις προσώπων που δεν επιδιώκουν κερδοσκοπικούς σκοπούς.

Η διάθεση των χώρων γίνεται αναλογικά και επί ίσοις όροις, για τη χρήση τους δεν απαιτείται άδεια από οποιαδήποτε αρχή και δεν καταβάλλεται στον οικείο Ο.Τ.Α. τέλος διαφήμισης ή αποζημίωση χρήσης.

Άρθρο 17

Το σύστημα ραδιοτηλεοπτικής προβολής των κομμάτων πρέπει να επιτρέπει τη διενέργειά της με αντικειμενικό τρόπο και να καθιστά εφικτό τον έλεγχο. Στο πλαίσιο αυτό, η παράλληλη δυνατότητα δωρεάν μετάδοσης των μηνυμάτων των κομμάτων, εκτός του ότι καθιστά ορθολογική την άσκηση της προβολής επιτρέποντας τον έλεγχο, αλλά δίνει τη δυνατότητα σε όλα τα κόμματα ανεξαρτήτως οικονομικής δυνατότητας για μετάδοση του πολιτικού τους μηνύματος σε εθνική εμβέλεια.

Άρθρο 18

Το άρθρο 18 οριοθετεί τις απαγορεύσεις για τα πολιτικά κόμματα κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, αναφορικά με τις δυνατότητες προβολής των προεκλογικών μηνυμάτων.

Άρθρο 19

Το άρθρο 19 ορίζει τους περιορισμούς στους οποίους υπόκεινται οι υποψήφιοι βουλευτές κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου. Εκτός των απαγορεύσεων προβολής, γίνεται πρόβλεψη για τη λειτουργία των εκλογικών κέντρων. Απώτερος στόχος η κατά το δυνατόν ισότητα ευκαιριών των υποψηφίων ανεξαρτήτως οικονομικών μέσων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

Άρθρο 20

Το άρθρο 20 καθορίζει ότι κάθε πολιτικό κόμμα έχει έναν υπεύθυνο για τη διαχείριση των οικονομικών του (Οικονομικός Υπεύθυνος) τον οποίο διορίζει, με ένα το πολύ αναπληρωτή, ο πρόεδρος ή επικεφαλής του κόμματος. Κατ' αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζεται η ευθύνη για την διαχείριση των οικονομικών των κομμάτων, με την εισαγωγή υποχρεωτικών ρυθμίσεων παρά το καταστατικό τους. Εισάγεται, εξ άλλου, υποχρέωση διατήρησης πιστοποιημένου λογιστηρίου.

Άρθρο 21

Το άρθρο 21 εισάγει την υποχρέωση των πολιτικών κομμάτων τήρησης βιβλίων εσόδων-εξόδων. Για τη διαχείριση των οικονομικών τους, τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί ακολουθούν το διπλογραφικό σύστημα. Τηρούν θεωρημένα βιβλία Γ΄ κατηγορίας στα οποία καταχωρούν υποχρεωτικά κατά κατηγορίες και χωριστά για κάθε μήνα όλα τα έσοδα και τις δαπάνες τους. Η παράγραφος 3 αποτελεί σημαντική καινοτομία, ενώ την 4η την προτείνει και το Συμβούλιο της Ευρώπης.

Άρθρο 22

Το άρθρο 22 προβλέπει την υποχρεωτική συναλλαγή των πολιτικών κομμάτων μέσω τραπεζικών λογαριασμών. Ακολουθώντας τις συστάσεις των διεθνών οργανισμών για την καταπολέμηση της διαφθοράς εμπνευσμένες και από τις εισαχθείσες προσπάθειες για τις περιφερειακές και δημοτικές εκλογές μετά το σχέδιο Καλλικράτης (ν. 3870/2010), προβλέπεται ότι τα έσοδα και οι δαπάνες των πολιτικών κομμάτων και συνασπισμών διακινούνται υποχρεωτικά μέσω τριών (3) το πολύ ειδικών λογαριασμών, που τηρούνται σε διαφορετικές τράπεζες εγκατεστημένες στην Ελλάδα στο όνομα του Οικονομικού Υπεύθυνου. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η παράγραφος 3, αφού εισάγει την μόνη επιτρεπόμενη εξαίρεση από την υποχρέωση διακίνησης εσόδων μέσω τραπεζικών λογαριασμών.

Άρθρο 23

Το άρθρο 23 εισάγει νέες ρυθμίσεις που αποβλέπουν στην ενίσχυση της διαφάνειας και την έγκαιρη ενημέρωση του κοινού. Συγκεκριμένα, τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί οφείλουν να διατηρούν ιστοσελίδα προσιτή στο ευρύ κοινό. Κρίσιμος κρίκος για την επιτυχία του εγχειρήματος ελέγχου του πολιτικού χρήματος είναι η υποχρέωση διατήρησης ιστοσελίδας από τα κόμματα. Η υποχρέωση αυτή, σε συνδυασμό με την ιστοσελίδα της Επιτροπής Ελέγχου, εγγυάται μια ελάχιστη πρόσβαση στα κρίσιμα στοιχεία από το κοινό και τους δημοσιογράφους, καθώς και την άσκηση του αναγκαίου κοινωνικού ελέγχου.

Άρθρο 24

Το άρθρο 24 προσδιορίζει τις υποχρεώσεις βουλευτών και υποψήφιων βουλευτών για δημοσιότητα. Οι υπουργοί, βουλευτές και οι ευρωβουλευτές οφείλουν να διατηρούν ιστοσελίδα προσιτή στο ευρύ κοινό. Η εισαγόμενη υποχρέωση διατήρησης ιστοσελίδας συνδυάζεται με τις ρυθμίσεις για το πόθεν έσχες των ως άνω προσώπων (ν. 3013/2003), τις οποίες το παρόν σχέδιο νόμου δεν θίγει. Πεμπτούσια των εισαγόμενων ρυθμίσεων είναι η έγκαιρη ενημέρωση του κοινού, με την πρόβλεψη ανάρτησης των κρίσιμων στοιχείων χωρίς χρονοτριβή. Και τούτο ειδικά κατά την διάρκεια της προεκλογικής περιόδου. Είναι προφανές ότι αν οι ρυθμίσεις αυτές εφαρμοσθούν αποτελεσματικά, οι όροι του πολιτικού παιχνιδιού θα έχουν δίχως άλλο αυτομάτως αλλάξει. Επισημαίνεται, ειδικότερα, η εισαγόμενη υποχρέωση διακίνησης των εσόδων και δαπανών των υποψήφιων βουλευτών μέσω ενός το πολύ τραπεζικού λογαριασμού (με εξαίρεση τις δημόσιες εκδηλώσεις).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄
ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 25

Το άρθρο 25 περιλαμβάνει τις γενικές διατάξεις και ορίζουν τη διαδικασία την επιβολή διοικητικών και ποινικών κυρώσεων, τόσο για τους υποψήφιους και νυν βουλευτές, όσο και για τα πολιτικά κόμματα αλλά και τρίτους που παραβιάζουν τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Η καινοτομία που εισάγεται αφορά στις ενισχυμένες αρμοδιότητες της Επιτροπής Ελέγχου, καθώς πλέον είναι εκείνη η οποία λαμβάνει την απόφαση επιβολής κυρώσεων.

Άρθρο 26

Το άρθρο 26 εισάγει ποινικές και διοικητικές κυρώσεις για παράβαση των ρυθμίσεων του παρόντος νόμου από τα πολιτικά κόμματα τις οποίες είτε επιβάλλει η Επιτροπή Ελέγχου (αν πρόκειται για διοικητικές ποινές) είτε υποβάλλει σε σχετικό φάκελο στο Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, αν πρόκειται για ποινικές κυρώσεις..

Άρθρο 27

Το άρθρο 27 εισάγει διοικητικές και ποινικές κυρώσεις για παράβαση των ρυθμίσεων του παρόντος νόμου από υποψήφιους ή εκλεγμένους βουλευτές ή ευρωβουλευτές τις οποίες είτε επιβάλλει η Επιτροπή Ελέγχου (αν πρόκειται για διοικητικές ποινές) είτε υποβάλλει σε σχετικό φάκελο στο Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, αν πρόκειται για ποινικές κυρώσεις.

Άρθρο 28

Το άρθρο 28 προβλέπει διοικητικές και ποινικές κυρώσεις σε τρίτους που δεν συμμορφώνονται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 29

Το άρθρο 29 προβλέπει έκπτωση από το βουλευτικό αξίωμα σε περίπτωση που διαπιστωθεί από το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, μετά την υποβολή των αποδεικτικών στοιχείων από την Επιτροπή Ελέγχου ότι εκλεγείς βουλευτής ή τρίτος προς όφελος του λειτούργησε εκλογικό κέντρο κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, κατά παράβαση του άρθρου 43 παράγραφος 1 περίπτωση ε.ι. του παρόντος νόμου, ή υπερέβη κατά πενήντα τοις εκατό (50%) το ανώτατο όριο των εκλογικών δαπανών, της αυτό εκάστοτε ισχύει στη συγκεκριμένη εκλογική περιφέρεια.

Αθήνα, 19 Νοεμβρίου 2013

Οι προτείνοντες βουλευτές

Φώτιος Κουβέλης
Δημήτριος Αναγνωστάκης
Μαρία Γιαννακάκη
Γεώργιος Κυρίτσης
Σπύρος Λυκούδης
Κατερίνα Μάρκου
Ασημίνα Ξηροτύρη - Αικατερινάρη
Βασίλειος Οικονόμου
Ιωάννης Πανούσης
Μαρία Ρεπούση
Νικόλαος Τσούκαλης
Νίκη Φούντα
Γρηγόριος Ψαριανός
Θωμάς Ψύρρας

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

Χρηματοδότηση, διαφάνεια και ισότητα ευκαιριών στην πολιτική δράση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1 Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος νόμου είναι η διασφάλιση της αυτονομίας της πολιτικής και της ισότητας των ευκαιριών μεταξύ κομμάτων και υποψηφίων, με την εισαγωγή υποχρεωτικών κανόνων για τη χρηματοδότηση και τη διαφάνεια της πολιτικής δράσης. Προκειμένου για την εκπλήρωση του στόχου αυτού κρίνεται σκόπιμη η αντικατάσταση των άρθρων 1 έως 27 του ν. 3023/2002 από τα κάτωθι άρθρα 2 έως 23.

Άρθρο 2 Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου νοούνται ως:

- (α) «Γενικές βουλευτικές εκλογές»: οι εκλογές για την ανάδειξη της Βουλής των Ελλήνων.
- (β) «Επιτροπή Ελέγχου»: η Επιτροπή των άρθρων 3, 4 του παρόντος νόμου.

(γ) «Ευρωβουλευτής»: ο Έλληνας αντιπρόσωπος στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

(δ) «Ευρωπαϊκές εκλογές»: οι εκλογές για την ανάδειξη των Ελλήνων αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

(ε) «Οικονομικός Υπεύθυνος»: ο κατά το άρθρο 18 του παρόντος νόμου υπεύθυνος για τη σύννομη διαχείριση των οικονομικών των πολιτικών κομμάτων και την τήρηση των προβλεπόμενων βιβλίων και στοιχείων.

(στ) «Πόθεν έσχες»: ο τρόπος απόκτησης και η παρούσα κατάσταση της περιουσίας ενός προσώπου.

(ζ) «Πολιτικό κόμμα»: η ένωση προσώπων με ξεχωριστή νομική προσωπικότητα, που έχει συσταθεί και λειτουργεί σύμφωνα με το άρθρο 29 παρ. 1 του Συντάγματος και το άρθρο 29 του ν. 3023/2002 (Α΄ 146), όπως εκάστοτε ισχύει.

(η) «Προεκλογική περίοδος»: το χρονικό διάστημα από τη δημοσίευση του διατάγματος διάλυσης της Βουλής και προκήρυξης των γενικών εκλογών ή των ευρωπαϊκών εκλογών έως και την ημέρα των γενικών εκλογών ή των ευρωπαϊκών εκλογών αντιστοίχως. Σε περίπτωση εξάντλησης της θητείας της Βουλής, η προεκλογική περίοδος αρχίζει την δωδέκατη ημέρα πριν από τη λήξη της βουλευτικής περιόδου, κατά το άρθρο 51 παρ. 3 του Συντάγματος και λήγει κατά την ημέρα των γενικών εκλογών.

(θ) «Συνασπισμός κομμάτων»: η πολιτική σύμπραξη δύο ή περισσότερων πολιτικών κομμάτων με σκοπό την κοινή κάθοδο στις γενικές ή τις ευρωπαϊκές εκλογές και την από κοινού δράση.

Άρθρο 3 Επιτροπή Ελέγχου

1. Ο έλεγχος των οικονομικών των κομμάτων και συνασπισμών και των υποψηφίων βουλευτών, καθώς και η τήρηση των κάθε μορφής υποχρεώσεων που απορρέουν από τον παρόντα νόμο, ανατίθεται σε Επιτροπή Ελέγχου, η οποία ενεργεί, ως ειδικό όργανο, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 29 του Συντάγματος. Η Επιτροπή υποστηρίζεται από ειδική υπηρεσία της Βουλής, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 4 του νόμου αυτού.

2. Η Επιτροπή Ελέγχου συγκροτείται από έναν υποδιοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος ως Πρόεδρο και πέντε μέλη ως εξής:

α. Δύο μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

β. Ένα μέλος του Αρείου Πάγου.

γ. Έναν καθηγητή Α.Ε.Ι. στο γνωστικό αντικείμενο της οικονομικής επιστήμης.

δ. Έναν Ορκωτό Ελεγκτή.

Τα μέλη επιλέγονται και διορίζονται από την Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής.

Στην Επιτροπή μετέχουν ως απλοί παρατηρητές βουλευτές εκπρόσωποι κάθε κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων που εκπροσωπείται στη Βουλή. Στην περίπτωση κατά την οποία γίνεται έλεγχος των οικονομικών των κομμάτων, τα οποία έλαβαν μέρος στις εκλογές για την ανάδειξη Ελλήνων Αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Επιτροπή Ελέγχου μετέχει ως παρατηρητής και βουλευτής του κόμματος που εκπροσωπείται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εφόσον στερείται αντίστοιχης εκπροσώπησης στη Βουλή.

3. Η Επιτροπή Ελέγχου δεν υπόκειται σε κανέναν διοι-

κητικό έλεγχο και τα μέλη της, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, απολαύουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας.

4. Η ιδιότητα του προέδρου και του μέλους της Επιτροπής Ελέγχου είναι ασυμβίβαστη με την ιδιότητα του μέλους πολιτικού κόμματος. Αν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής, αποκτήσουν, μετά τον διορισμό τους, την ιδιότητα του μέλους πολιτικού κόμματος ή προβούν σε εκδηλώσεις υπέρ ή κατά πολιτικού κόμματος ή συνασπισμού, εκπίπτουν αυτοδικαίως από την ιδιότητά τους.

5. Στη διαπίστωση του ασυμβίβαστου της προηγούμενης παραγράφου προβαίνει η Επιτροπή, χωρίς συμμετοχή του μέλους της, στο πρόσωπο του οποίου ενδέχεται να συντρέχει το ασυμβίβαστο. Η Επιτροπή αποφασίζει ύστερα από ακρόαση του εν λόγω μέλους. Τη διαδικασία κινεί είτε ο Πρόεδρος της Επιτροπής είτε ο Πρόεδρος της Βουλής.

6. Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου υπακούουν στη συνειδήσή τους και τον νόμο. Υπόκεινται στο καθήκον εχεμύθειας. Το καθήκον εχεμύθειας υφίσταται και μετά την αποχώρησή τους.

7. α. Στην έδρα κάθε Νομού συγκροτείται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, που εκδίδεται το αργότερο εντός τριών (3) ημερών από την προκήρυξη των εκλογών, Τοπική Επιτροπή ελέγχου Εκλογικών Παραβάσεων, με Πρόεδρο το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ή τον οριζόμενο, με την ίδια απόφαση, αναπληρωτή του. Για τη συγκρότησή της εφαρμόζονται, αναλόγως, οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 28 του παρόντος νόμου.

β. Η οικεία Τοπική Επιτροπή παραλαμβάνει και ελέγχει καταγγελίες, οι οποίες αφορούν την τήρηση των υποχρεώσεων των κομμάτων, των συνασπισμών και των υποψήφιων βουλευτών, που απορρέουν από τον παρόντα νόμο και τις κατ' εξουσιοδότησή του εκδοθείσες αποφάσεις, μόνον, εφόσον είναι έγγραφες, επώνυμες και υποβληθούν μέχρι του πέρατος της διεξαγωγής της ψηφοφορίας.

γ.ι. Η Τοπική Επιτροπή, εφόσον κρίνει ότι η καταγγελία είναι ορισμένη και βάσιμη, καλεί τους εκπροσώπους των κομμάτων, των συνασπισμών και τους υποψήφιους βουλευτές κατά των οποίων στρέφεται η καταγγελία, προς ακρόαση και συλλέγει το, κατά την κρίση της, αναγκαίο αποδεικτικό υλικό.

ii. Το σχετικό αποδεικτικό πόρισμα, που συντάσσει, διαβιβάζεται στην Επιτροπή Ελέγχου της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, η οποία εκτιμά ελεύθερα το περιεχόμενό του.

iii. Εκπρόσωπος κόμματος, συνασπισμός και υποψήφιος βουλευτής μπορεί να καταγγείλει, εγγράφως, στην Τοπική Επιτροπή οποιαδήποτε ενέργεια τρίτου η οποία αποσκοπεί στη θεμελίωση παράβασης των κάθε μορφής υποχρεώσεων που απορρέουν από τον παρόντα νόμο και τις κατ' εξουσιοδότησή του εκδοθείσες αποφάσεις. Η Επιτροπή συγκαλείται και επιλαμβάνεται της καταγγελίας εντός εικοσιτεσσάρων ωρών.

δ. Κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου δεν είναι επιτρεπτή η δημοσιοποίηση δια του Τύπου και η παρουσίαση δια των ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών του περιεχομένου των καταγγελιών της παρούσας παραγράφου, με εξαίρεση τις καταγγελίες που αφορούν την προεκλογική δραστηριότητα κομμάτων και συνασπι-

σμών κομμάτων. Κατά των παραβατών επιβάλλονται οι κυρώσεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 27 του παρόντος νόμου.

ε. Εντός δεκαπέντε ημερών από τη διεξαγωγή των εκλογών η Τοπική Επιτροπή ελέγχου Εκλογικών Παραβάσεων συντάσσει έκθεση για τα πεπραγμένα του εκλογικού αγώνα στην οποία επισυνάπτεται και το σχετικό αποδεικτικό υλικό. Η έκθεση αυτή διαβιβάζεται στην Επιτροπή Ελέγχου της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

στ.ι. Για το έργο της η Τοπική Επιτροπή επικουρείται από υπαλλήλους της Περιφέρειας, οι οποίοι ορίζονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας.

ii. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, μετά από γνώμη της Διακομματικής Επιτροπής Εκλογών, μπορεί να καθορίζεται ο ειδικότερος τρόπος άσκησης των αρμοδιοτήτων από τις Τοπικές Επιτροπές Ελέγχου Εκλογικών Παραβάσεων και να ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 4

Αρμοδιότητες-Λειτουργία-Αποφάσεις

1. Η Επιτροπή Ελέγχου με την υποστήριξη του σώματος ορκωτών εκτιμητών και υπαλλήλων της Βουλής έχει τις ακόλουθες ιδίως αρμοδιότητες:

(α) Διεξάγει τους ελέγχους που προβλέπουν οι διατάξεις του παρόντος νόμου.

(β) Επιβάλλει τις διοικητικές κυρώσεις που προβλέπουν οι διατάξεις του παρόντος νόμου.

(γ) Εκδίδει οδηγίες προς το σκοπό ενιαίας εφαρμογής των ρυθμίσεων του παρόντος νόμου.

(δ) Εκδίδει κανονιστικές πράξεις για τη ρύθμιση ειδικών, τεχνικών και λεπτομερειακών θεμάτων, στα οποία αναφέρεται ο παρών νόμος.

(ε) Συντάσσει κατάλογο με το τεκμαιρόμενο κόστος συγκεκριμένων δραστηριοτήτων και μέσων προβολής των κομμάτων και των υποψήφιων βουλευτών.

(στ) Προβαίνει σε χρηματική αποτίμηση των κάθε είδους παροχών και διευκολύνσεων σε είδος προς πολιτικά κόμματα, βουλευτές και ευρωβουλευτές, κατά τη διάρκεια της θητείας τους, και υποψήφιους βουλευτές και ευρωβουλευτές.

(ζ) Καθορίζει το ανώτατο όριο επιτρεπόμενων προεκλογικών δαπανών των υποψήφιων βουλευτών για κάθε εκλογική περιφέρεια.

(η) Ανακοινώνει στην Βουλή τις παραβάσεις του παρόντος νόμου που διαπίστωσε κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της.

(θ) Συντάσσει κάθε χρόνο έκθεση για την εκτέλεση της αποστολής της κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος. Στην έκθεση επισημαίνονται και οι τυχόν ενδεικνυόμενες νομοθετικές μεταβολές στο τομέα της χρηματοδότησης και διαφάνειας της πολιτικής δράσης.

2. Κατά την διεξαγωγή ελέγχων, η Επιτροπή έχει δικαίωμα πρόσβασης και συλλογής κάθε πληροφορίας, χωρίς να μπορεί να της αντιταχθεί οποιοδήποτε χρηματιστηριακό, φορολογικό ή τραπεζικό απόρρητο. Μπορεί να ζητά στο πλαίσιο των ελέγχων και των ερευνών που διεξάγει τη συνεργασία κάθε είδους και την παροχή στοιχείων από φυσικά πρόσωπα, δικαστικές, προανακριτικές ή ανακριτικές αρχές, δημόσιες υπηρεσίες, νομικά πρό-

σωπα δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου και οργανισμούς οποιασδήποτε μορφής.

3. Για την εκπλήρωση της αποστολής της, η Επιτροπή αναθέτει τη διενέργεια λογιστικής ή οικονομικής πραγματογνωμοσύνης ή άλλων ελεγκτικών πράξεων σε ορκωτούς ελεγκτές, οι οποίοι εξετάζουν λεπτομερώς τα βιβλία και τα παραστατικά των κομμάτων και των υποψηφίων βουλευτών, πριν από τη διεξαγωγή ελέγχου από την Επιτροπή και συντάσσουν αναλυτική έκθεση που υποβάλλεται στην Επιτροπή για τη υποβολή του έργου της. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται ο αριθμός των ελεγκτών, και η διαδικασία ορισμού τους, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

4. Όποιος παρεμποδίζει με οποιονδήποτε τρόπο το ελεγκτικό έργο και ιδίως αρνείται την παροχή στοιχείων στην Επιτροπή ή στους ορκωτούς ελεγκτές τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι μηνών.

5. Η Ειδική Υπηρεσία της Βουλής στελεχώνεται με απόφαση του Προέδρου της και ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού της Βουλής, που αναφέρονται στο προσωπικό της.

6. Μετά το πέρας του ελέγχου, συντάσσεται αναλυτική έκθεση στην οποία προσαρτάται ως παράρτημα η έκθεση των ορκωτών ελεγκτών. Η έκθεση της Επιτροπής, με το παράρτημά της, υποβάλλεται αμέσως στον Πρόεδρο της Βουλής και στον Υπουργό Εσωτερικών, στον Υπουργό Οικονομικών, καθώς και στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής.

7. Η Επιτροπή διατηρεί ιστοσελίδα, στην οποία αναρτά τις πράξεις και αποφάσεις της. Οι ελεγχόμενοι βάση των διατάξεων του παρόντος νόμου, δεν μπορούν να αντιταχθούν στην ανάρτηση των στοιχείων που τα αφορούν, κατ' επήλκυση της προστασίας των προσωπικών δεδομένων τους.

8. Η Επιτροπή Ελέγχου συνεδριάζει τακτικώς ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου και εκτάκτως ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου ή αίτηση δύο τουλάχιστον μελών της. Για τη νόμιμη απαρτία απαιτείται η παρουσία τριών (3) τουλάχιστον μελών, μεταξύ των οποίων οπωσδήποτε ο Πρόεδρος ή ο αναπληρωτής του, και αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερσχύει η ψήφος του Προέδρου. Αν υπάρχουν περισσότερες από δύο γνώμες, οι ακολουθούντες την ασθενέστερη οφείλουν να προσχωρήσουν σε μία από τις επικρατέστερες. Η γνώμη της μειοψηφίας δημοσιεύεται.

9. Ο Πρόεδρος εκπροσωπεί την Επιτροπή Ελέγχου ενώπιον κάθε αρχής, καθώς και σε επιτροπές, ομάδες και συνεδριάσεις με αντικείμενο που άπτεται των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής Ελέγχου.

10. Στον Πρόεδρο της Επιτροπής Ελέγχου ανήκει η ευθύνη της λειτουργίας της, καθώς και της λειτουργίας της Γραμματείας. Ο Πρόεδρος μπορεί να εξουσιοδοτεί μέλος της Επιτροπής Ελέγχου ή προϊστάμενο υπηρεσίας της Γραμματείας να υπογράφει με «εντολή Προέδρου» έγγραφα, εντάλματα πληρωμής ή άλλες πράξεις. Ο Πρόεδρος είναι ο διοικητικός προϊστάμενος του προσωπικού της Γραμματείας, ασκεί την επ' αυτού πειθαρχική εξουσία και μπορεί να επιβάλλει πειθαρχική ποινή το πολύ προστίμου ίσου προς το ήμισυ των μηνιαίων αποδοχών του εγκαλουμένου.

11. Με απόφαση του Προέδρου της Βουλής, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση της Επιτροπής Ελέγχου, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται στην ιστοσελίδα της, ρυθμίζεται κάθε θέμα που αφορά την οργάνωση και λειτουργία της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ

Άρθρο 5 Κρατική χρηματοδότηση

1. Τα πολιτικά κόμματα δικαιούνται χρηματοδότησης από το κράτος για την αντιμετώπιση εκλογικών και λειτουργικών δαπανών.

2. Η κρατική χρηματοδότηση διακρίνεται σε τακτική και εκλογική.

3. Η τακτική χρηματοδότηση καταβάλλεται κατ' έτος και ανέρχεται σε ποσοστό μηδέν κόμμα ογδόντα πέντε τοις χιλίοις (0,85 %) των τακτικών εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού του αντίστοιχου οικονομικού έτους. Από το οικονομικό έτος 2013 και εφεξής, το ως άνω ποσοστό μειώνεται κατ' έτος κατά πέντε τοις χιλίοις (5 %) και μέχρι ποσοστού μηδέν κόμμα πενήντα τοις χιλίοις (0,50 %) των τακτικών εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού του αντίστοιχου οικονομικού έτους, εφόσον το ετήσιο έλλειμμα του Κρατικού Προϋπολογισμού του προηγούμενου οικονομικού έτους εξακολουθεί να υπερβαίνει το τρία τοις εκατό (3%).

4. Η εκλογική χρηματοδότηση καταβάλλεται κατά την διεξαγωγή γενικών βουλευτικών εκλογών ή ευρωπαϊκών εκλογών. Ανέρχεται σε ποσοστό μηδέν κόμμα δέκα επτά τοις χιλίοις (0,17 %) των τακτικών εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού του οικονομικού έτους, κατά την διάρκεια του οποίου διεξάγονται εκλογές. Αν στο ίδιο οικονομικό έτος διεξαχθούν περισσότερες εκλογές από μία, σύμφωνα με το εδάφιο α' της παρούσης παραγράφου, το ανωτέρω ποσοστό δεν μπορεί να υπερβεί αθροιστικά το μηδέν κόμμα είκοσι έξη τοις χιλίοις (0,26 %). Σε περίπτωση ταυτόχρονης διεξαγωγής βουλευτικών εκλογών και ευρωπαϊκών εκλογών, δεν καταβάλλεται κανένα επιπλέον ποσό, πέραν του προβλεπόμενου από το εδάφιο β' της παρούσης παραγράφου.

5. Επιτρέπεται η ίδρυση κέντρων ερευνών και μελετών από πολιτικά κόμματα και συνασπισμούς. Επιτρέπεται η ενίσχυση των κέντρων του παρόντος άρθρου από Έλληνες πολίτες με χορηγίες και δωρεές, υπό τους όρους του άρθρου 10. Η χρηματική αποτίμηση των κάθε είδους παροχών σε είδος γίνεται από την Επιτροπή Ελέγχου.

6. Οι αναγκαίες πιστώσεις για τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων εγγράφονται στον Προϋπολογισμό της Βουλής. Οι πιστώσεις αυτές δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν το μηδέν κόμμα ενενήντα τέσσερα τοις χιλίοις (0,94%) των τακτικών εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού του αντίστοιχου οικονομικού έτους. Εφόσον πρόκειται για έτος διεξαγωγής περισσότερων της μιας εκλογών, το ανωτέρω ποσοστό μπορεί να αυξηθεί το πολύ έως το ένα κόμμα μηδέν τρία τοις χιλίοις (1,03%) των τακτικών εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού του αντίστοιχου οικονομικού έτους.

Άρθρο 6 **Δικαιούχοι κρατικής χρηματοδότησης**

1. Τακτική χρηματοδότηση δικαιούνται:

α. Τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί που εκπροσωπούνται στη Βουλή με βουλευτές εκλεγμένους στις γενικές βουλευτικές εκλογές από τους συνδυασμούς του ίδιου κόμματος ή συνασπισμού.

β. Τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί από τους συνδυασμούς των οποίων έχουν εκλεγεί αντιπρόσωποι στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

γ. Τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί που δεν εκπροσωπούνται στη Βουλή και που, στις τελευταίες γενικές βουλευτικές εκλογές είχαν καταρτίσει συνδυασμούς στο σύνολο των εκλογικών περιφερειών της χώρας και συγκεντρώσει αριθμό ψήφων τουλάχιστον ίσο με το ένα κόμμα πέντε τοις εκατό (1,5%) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων της Επικράτειας.

δ. Τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί που δεν εκπροσωπούνται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και που, στις τελευταίες ευρωπαϊκές εκλογές είχαν συγκεντρώσει αριθμό ψήφων τουλάχιστον ίσο με το δύο κόμμα πέντε τοις εκατό (2,5%) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων της Επικράτειας στις εκλογές αυτές.

2. Εκλογική χρηματοδότηση δικαιούνται:

α. Τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί που έχουν καταρτίσει συνδυασμούς στο σύνολο των εκλογικών περιφερειών της χώρας στις γενικές βουλευτικές εκλογές που αφορά η χρηματοδότηση και έχουν συγκεντρώσει αριθμό ψήφων τουλάχιστον ίσο με το ένα τοις εκατό (1%) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων της Επικράτειας.

β. Τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί που συμμετείχαν στις ευρωπαϊκές εκλογές και συγκεντρώσαν αριθμό ψήφων τουλάχιστον ίσο με το ένα τοις εκατό (1%) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων της Επικράτειας.

3. Το ποσό της τακτικής και της εκλογικής χρηματοδότησης, το οποίο δικαιούται συνασπισμός, κατανέμεται μεταξύ των κομμάτων που τον απαρτίζουν βάσει έγγραφης συμφωνίας που συνάπτουν μεταξύ τους. Η συμφωνία συνυποβάλλεται στον Πρόεδρο της Βουλής με την αίτηση για την προκαταβολή και την καταβολή της εκλογικής χρηματοδότησης. Αν δεν υποβληθεί συμφωνία, το ποσό κατανέμεται ισομερώς μεταξύ των κομμάτων που απαρτίζουν τον συνασπισμό. Σε περίπτωση αποχώρησης πολιτικού κόμματος από συνασπισμό, το ποσό της κρατικής χρηματοδότησης το οποίο δικαιούται κατανέμεται βάσει της συμφωνίας του εδαφίου α' της παρούσης παραγράφου. Αν δεν έχει υποβληθεί συμφωνία, σύμφωνα με το εδάφιο β' της παρούσης παραγράφου, το εν λόγω ποσό κατανέμεται ισομερώς μεταξύ των κομμάτων που απάρτιζαν τον συνασπισμό, στα οποία συνυπολογίζεται και εκείνο που αποχώρησε.

Άρθρο 7 **Κατανομή τακτικής χρηματοδότησης**

1. Η κατά το άρθρο 5 παράγραφος 3 του παρόντος νόμου τακτική χρηματοδότηση κατανέμεται σε όσους την δικαιούνται σύμφωνα με τη παράγραφο 1 του άρθρου 11 ως ακολούθως:

α. Ποσοστό εβδομήντα τοις εκατό (70%) καταβάλλε-

ται στα πολιτικά κόμματα και τους συνασπισμούς που εκπροσωπούνται στη Βουλή με βουλευτές εκλεγμένους στις γενικές εκλογές από τους συνδυασμούς του ίδιου κόμματος ή συνασπισμού, κατ' αναλογία προς τον αριθμό των ψήφων που έλαβε το καθένα σε όλη την Επικράτεια στις αμέσως προηγούμενες γενικές εκλογές.

β. Ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) καταβάλλεται ισόποσα στα πολιτικά κόμματα και τους συνασπισμούς από τους συνδυασμούς των οποίων έχουν εκλεγεί αντιπρόσωποι στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Στην κατανομή του ποσοστού αυτού μετέχουν τα κόμματα και οι συνασπισμοί που εμπίπτουν στην περίπτωση α' της παρούσης παραγράφου.

γ. Ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) καταβάλλεται ισόποσα στα πολιτικά κόμματα και τους συνασπισμούς που δεν εκπροσωπούνται στη Βουλή και που, στις τελευταίες γενικές εκλογές είχαν καταρτίσει συνδυασμούς στο σύνολο των εκλογικών περιφερειών της χώρας και συγκεντρώσει αριθμό ψήφων τουλάχιστον ίσο με το ένα κόμμα πέντε τοις εκατό (1,5%) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων της Επικράτειας. Κανένα κόμμα ή συνασπισμός που δικαιούται χρηματοδότηση σύμφωνα με την παρούσα περίπτωση, δεν λαμβάνει ποσό ανώτερο του πενήντα τοις εκατό (50%) από εκείνο που λαμβάνει το τελευταίο κατά σειρά κόμμα που δικαιούται χρηματοδότηση σύμφωνα με την περίπτωση α' της παρούσης παραγράφου. Αν υπάρξει υπόλοιπο, μεταφέρεται στον Προϋπολογισμό της Βουλής του επόμενου οικονομικού έτους.

δ. Ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) καταβάλλεται ισόποσα στα πολιτικά κόμματα και τους συνασπισμούς που δεν εκπροσωπούνται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και που, στις τελευταίες ευρωπαϊκές εκλογές είχαν συγκεντρώσει αριθμό ψήφων τουλάχιστον ίσο με το δύο κόμμα πέντε τοις εκατό (2,5%) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων της Επικράτειας στις εκλογές αυτές. Κανένα κόμμα ή συνασπισμός που δικαιούται χρηματοδότηση σύμφωνα με την παρούσα περίπτωση, δεν λαμβάνει ποσό ανώτερο του πενήντα τοις εκατό (50%) από εκείνο που λαμβάνει το τελευταίο κατά σειρά κόμμα που δικαιούται χρηματοδότηση σύμφωνα με την περίπτωση β' της παρούσης παραγράφου. Αν υπάρξει υπόλοιπο, μεταφέρεται στον Προϋπολογισμό της Βουλής του επόμενου οικονομικού έτους.

2. Ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) της τακτικής χρηματοδότησης που δικαιούται κάθε πολιτικό κόμμα ή συνασπισμός σύμφωνα με τους ειδικότερους ορισμούς της προηγούμενης παραγράφου παρακρατείται και δεν καταβάλλεται στο αντίστοιχο πολιτικό κόμμα ή συνασπισμό αν αυτό δεν προσκομίσει τραπεζικά παραστατικά και άλλες επαρκείς αποδείξεις ότι συγκέντρωσε ποσό του αυτού ύψους τουλάχιστον από ιδιωτική χρηματοδότηση, σύμφωνα με τους ορισμούς της παραγράφου 3 του άρθρου 14 του παρόντος νόμου. Σχετική βεβαίωση εκδίδει η Επιτροπή Ελέγχου στην οποία υποβάλλονται τα αναγκαία παραστατικά και άλλα αποδεικτικά στοιχεία, ύστερα από έλεγχο των τελευταίων.

3. Η τακτική χρηματοδότηση χορηγείται για τη χρονική περίοδο από το επόμενο έτος εκείνου κατά το οποίο διεξήχθησαν οι γενικές εκλογές ή οι ευρωπαϊκές εκλογές έως το τέλος του έτους διεξαγωγής των αμέσως επόμενων αντίστοιχων εκλογών.

4. Με απόφαση του Προέδρου της Βουλής, που εκδί-

δεται το πρώτο τρίμηνο κάθε έτους, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών και της Επιτροπής Ελέγχου, καθορίζονται τα κόμματα και οι συνασπισμοί που εμπίπτουν σε καθεμιά από τις κατηγορίες της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου και το ποσό τακτικής χρηματοδότησης που καταβάλλεται σε αυτά.

Άρθρο 8 **Κατανομή εκλογικής χρηματοδότησης**

1. Η κατά το άρθρο 5 παράγραφος 5 του παρόντος νόμου εκλογική χρηματοδότηση κατανέμεται σε όσους τη δικαιούνται, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 11 ως ακολούθως:

α. Ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) της εκλογικής χρηματοδότησης κατανέμεται ισομερώς σε όσα κόμματα και συνασπισμούς συγκέντρωσαν αριθμό ψήφων τουλάχιστον ίσο με ένα τοις εκατό (1%) στις γενικές εκλογές που αφορά η χρηματοδότηση. Το αυτό ποσοστό κατανέμεται και σε όσα κόμματα ή συνασπισμούς συγκέντρωσαν τουλάχιστον το ίδιο ποσοστό ψήφων στις ευρωπαϊκές εκλογές.

β. Ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) της εκλογικής χρηματοδότησης κατανέμεται ισομερώς σε όσα κόμματα και συνασπισμούς συγκέντρωσαν αριθμό ψήφων τουλάχιστον ίσο με δύο τοις εκατό (2%) στις γενικές εκλογές που αφορά η χρηματοδότηση. Το αυτό ποσοστό κατανέμεται και σε όσα κόμματα ή συνασπισμούς συγκέντρωσαν τουλάχιστον το ίδιο ποσοστό ψήφων στις ευρωπαϊκές εκλογές.

γ. Ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) της εκλογικής χρηματοδότησης κατανέμεται σε όσα κόμματα και συνασπισμούς συγκέντρωσαν αριθμό ψήφων τουλάχιστον ίσο με πέντε τοις εκατό (5%) στις γενικές εκλογές που αφορά η χρηματοδότηση, κατ' αναλογία προς τον αριθμό ψήφων που έλαβε το καθένα σε όλη την Επικράτεια. Το αυτό ποσοστό κατανέμεται και σε όσα κόμματα ή συνασπισμούς συγκέντρωσαν τουλάχιστον το ίδιο ποσοστό ψήφων στις ευρωπαϊκές εκλογές.

δ. Ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της εκλογικής χρηματοδότησης κατανέμεται σε όσα κόμματα και συνασπισμούς συγκέντρωσαν αριθμό ψήφων τουλάχιστον ίσο με δέκα τοις εκατό (10%) στις γενικές εκλογές που αφορά η χρηματοδότηση, κατ' αναλογία προς τον αριθμό ψήφων που έλαβε το καθένα σε όλη την Επικράτεια. Το αυτό ποσοστό κατανέμεται και σε όσα κόμματα ή συνασπισμούς συγκέντρωσαν τουλάχιστον το ίδιο ποσοστό ψήφων στις ευρωπαϊκές εκλογές.

ε. Ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) της εκλογικής χρηματοδότησης κατανέμεται σε όσα κόμματα και συνασπισμούς συγκέντρωσαν αριθμό ψήφων τουλάχιστον ίσο με είκοσι τοις εκατό (20%) στις γενικές εκλογές που αφορά η χρηματοδότηση, κατ' αναλογία προς τον αριθμό ψήφων που έλαβε το καθένα σε όλη την Επικράτεια. Το αυτό ποσοστό κατανέμεται και σε όσα κόμματα ή συνασπισμούς συγκέντρωσαν τουλάχιστον το ίδιο ποσοστό ψήφων στις ευρωπαϊκές εκλογές.

2. Η εκλογική χρηματοδότηση καταβάλλεται σε όσους την δικαιούνται ως εξής:

α. Στα πολιτικά κόμματα και τους συνασπισμούς που εκπροσωπούνταν στην προηγούμενη Βουλή ή που είχαν τύχει εκλογικής χρηματοδότησης κατά τις προηγούμενες γενικές εκλογές προκαταβάλλεται, εάν το ζητήσουν,

το ήμισυ της εκλογικής χρηματοδότησης που τους είχε καταβληθεί στις προηγούμενες εκλογές, εντός πενήνθήμερου από την προκήρυξη των εκλογών ή τη λήξη της βουλευτικής περιόδου. Τυχόν επί πλέον ποσό, το οποίο θα δικαιούνται βάσει του συνολικού αριθμού των ψήφων που συγκέντρωσαν στις εκλογές που αφορά η χρηματοδότηση, θα τους καταβάλλεται εντός διμήνου από τη διεξαγωγή των εκλογών αυτών. Η σχετική αίτηση υποβάλλεται στον Πρόεδρο της Βουλής. Για το ακριβές προκαταβλητέο ποσό και το υπόλοιπο που τυχόν κάθε κόμμα θα δικαιούται, ο Πρόεδρος της Βουλής εκδίδει κάθε φορά απόφαση, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται αμέσως στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Ελέγχου.

β. Στα πολιτικά κόμματα και τους συνασπισμούς που εκπροσωπούνταν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή που είχαν τύχει εκλογικής χρηματοδότησης κατά τις προηγούμενες ευρωπαϊκές εκλογές προκαταβάλλεται, εάν το ζητήσουν, το ήμισυ της εκλογικής χρηματοδότησης που τους είχε καταβληθεί στις προηγούμενες εκλογές, τριάντα τουλάχιστον ημέρες πριν από την διεξαγωγή των ευρωπαϊκών εκλογών. Τυχόν επί πλέον ποσό, το οποίο θα δικαιούνται βάσει του συνολικού αριθμού των ψήφων που συγκέντρωσαν στις εκλογές που αφορά η χρηματοδότηση, θα τους καταβάλλεται εντός διμήνου από τη διεξαγωγή των εκλογών αυτών. Η σχετική αίτηση υποβάλλεται στον Πρόεδρο της Βουλής. Για το ακριβές προκαταβλητέο ποσό και το υπόλοιπο που τυχόν κάθε κόμμα θα δικαιούται, ο Πρόεδρος της Βουλής εκδίδει κάθε φορά απόφαση, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται αμέσως στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Ελέγχου.

γ. Στα πολιτικά κόμματα και τους συνασπισμούς που συμμετέχουν για πρώτη φορά σε γενικές εκλογές ή σε ευρωπαϊκές εκλογές ή που δεν είχαν τύχει εκλογικής χρηματοδότησης στις αμέσως προηγούμενες εκλογές, γενικές ή ευρωπαϊκές, προκαταβάλλεται, εάν το ζητήσουν, το ένα τέταρτο της εκλογικής χρηματοδότησης που είχε καταβληθεί στο τελευταίο σε αριθμό ψήφων δικαιούχο κόμμα στις αμέσως προηγούμενες εκλογές, γενικές ή ευρωπαϊκές. Σε περίπτωση γενικών εκλογών, η προκαταβολή γίνεται εντός δεκαημέρου από την προκήρυξη των εκλογών ή τη λήξη της βουλευτικής περιόδου. Σε περίπτωση ευρωπαϊκών εκλογών, η προκαταβολή γίνεται τριάντα τουλάχιστον ημέρες πριν από τη διεξαγωγή τους. Προϋπόθεση για την προκαταβολή είναι το ενδιαφερόμενο κόμμα ή συνασπισμός να έχει υποβάλει ισοποίηση εγγυητική επιστολή αναγνωρισμένης τράπεζας και, επί πλέον, προκειμένου περί γενικών βουλευτικών εκλογών, να έχει καταρτίσει συνδυασμούς στο σύνολο των εκλογικών περιφερειών της χώρας. Τυχόν επί πλέον ποσό, το οποίο το ενδιαφερόμενο κόμμα ή συνασπισμός θα δικαιούται βάσει του συνολικού αριθμού των ψήφων που συγκέντρωσε στις εκλογές που αφορά η χρηματοδότηση, θα του καταβάλλεται εντός διμήνου από τη διεξαγωγή των εκλογών. Η σχετική αίτηση, με τα αναγκαία δικαιολογητικά, υποβάλλεται στον Πρόεδρο της Βουλής. Σε περίπτωση που το ως άνω πολιτικό κόμμα ή ο συνασπισμός δεν συγκεντρώσει τον ελάχιστο αριθμό ψήφων που προβλέπεται αντιστοίχως για τις γενικές εκλογές και για τις ευρωπαϊκές από τις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, το ποσό της εκλογικής χρηματοδότησης που προκαταβλήθηκε επιστρέφεται ατόκως, εντός διμήνου από τη διεξαγωγή των εκλο-

γών, άλλως η εγγυητική επιστολή καταπίπτει. Για το ακριβές προκαταβλητέο ποσό και το υπόλοιπο που τυχόν κάθε κόμμα θα δικαιούται, ο Πρόεδρος της Βουλής εκδίδει κάθε φορά απόφαση, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται αμέσως στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Ελέγχου.

3. Για να εισπράξουν την εκλογική χρηματοδότηση σύμφωνα με το παρόν άρθρο, τα κόμματα και οι συνασπισμοί που την δικαιούνται υποβάλλουν προς έλεγχο, κάθε είδους αποδείξεις, τραπεζικά και άλλα παραστατικά για τις προεκλογικές τους δαπάνες στην Επιτροπή Ελέγχου, η οποία εκδίδει σχετική βεβαίωση. Αν το σύνολο των προεκλογικών δαπανών κάθε κόμματος ή συνασπισμού που αναγράφεται στη βεβαίωση της Επιτροπής, υπερβαίνει το συνολικό ποσό που αυτά δικαιούνται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, τους καταβάλλεται το τελευταίο αυτό ποσό. Αν το σύνολο των προεκλογικών δαπανών κάθε κόμματος ή συνασπισμού που αναγράφεται στη βεβαίωση της Επιτροπής, υπολείπεται του συνολικού ποσού που αυτά δικαιούνται, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, τους καταβάλλεται το ποσό που αναγράφεται στην βεβαίωση της Επιτροπής.

4. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν ισχύουν για την είσπραξη από κόμματα ή συνασπισμούς της προκαταβολής της εκλογικής χρηματοδότησης, σύμφωνα με τις περιπτώσεις α', β' και γ' της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου. Αν το ποσό που αναγράφεται στην κατά την προηγούμενη παράγραφο βεβαίωση της Επιτροπής Ελέγχου υπολείπεται του ποσού της προκαταβολής που εισπράχθηκε, το κόμμα ή ο συνασπισμός υποχρεούνται να επιστρέψουν την διαφορά.

Άρθρο 9 Αναστολή χρηματοδότησης

Σε περίπτωση άσκησης δίωξης κατά του αρχηγού κόμματος ή του προέδρου κοινοβουλευτικής ομάδας ή κατά περισσότερων του ενός δεκάτου και σε κάθε περίπτωση περισσότερων των δύο μελών της κοινοβουλευτικής ομάδας ή του ενός πέμπτου των ευρωβουλευτών ή του ενός δεκάτου των μελών του κεντρικού οργάνου διοίκησης κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων, σύμφωνα με το καταστατικό τους, για τα εγκλήματα των άρθρων 187 και 187Α του Ποινικού Κώδικα, αναστέλλεται κάθε είδους κρατική χρηματοδότηση και οικονομική ενίσχυση που προβλέπονται στον παρόντα νόμο. Για όσα από τα προαναφερόμενα πρόσωπα δεν είναι βουλευτές ή ευρωβουλευτές η αναστολή της κρατικής χρηματοδότησης επέρχεται από της εκδόσεως αμετακλήτου παραπεμπτικού βουλεύματος. Σε περίπτωση εκδόσεως αμετάκλητου απαλλακτικού βουλεύματος ή αμετάκλητης αθωωτικής απόφασης, αίρεται αναδρομικά η κατά τα ανωτέρω αναστολή και καταβάλλονται άτοκα στον δικαιούχο τα παρακρατηθέντα ποσά. Η κατά την παράγραφο 1 του παρόντος αναστολή, επέρχεται στην μεν περίπτωση του εδαφίου 1 με διάταξη του Εισαγγελέα που ασκεί την ποινική δίωξη, στη δε περίπτωση του εδαφίου 2 με διάταξη του παραπεμπτικού βουλεύματος. Η άρση της αναστολής της παραγράφου 2 επέρχεται με διάταξη της αμετάκλητης αθωωτικής απόφασης ή του βουλεύματος.

Άρθρο 10 Ιδιωτική ενίσχυση

1. Επιτρέπεται η ενίσχυση των πολιτικών κομμάτων και συνασπισμών σε χρήμα και σε είδος από Έλληνες πολίτες και νομικά πρόσωπα με έδρα την Ελλάδα.

2. Η ενίσχυση πολιτικών κομμάτων και συνασπισμών σε χρήμα και σε είδος από το ίδιο πρόσωπο κατά τη διάρκεια του ίδιου έτους δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει σε συνολική αξία το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ.

3. Όσοι ενισχύουν πολιτικά κόμματα ή συνασπισμούς υποχρεούνται να το αναφέρουν στη φορολογική τους δήλωση. Για την έκπτωση από το φορολογητέο εισόδημα, εντάσσεται στο τέλος της υποπαραγράφου Ι της παρ. 4 του άρθρου 38, του ν. 4024/2011, το εξής: «τα παραπάνω ισχύουν και για πολιτικά κόμματα».

4. Δεν επιτρέπεται εφεξής η χορήγηση δανείων από τράπεζες σε πολιτικά κόμματα και συνασπισμούς με οποιουδήποτε όρους.

5. Απαγορεύεται η ενίσχυση πολιτικών κομμάτων και συνασπισμών σε χρήμα και σε είδος από:

α. φυσικά πρόσωπα, Ν.Π.Δ.Δ. και εταιρίες που αναλαμβάνουν έναντι του Δημοσίου ή νομικού προσώπου του ευρύτερου δημόσιου τομέα την εκτέλεση έργων ή προμηθειών ή την παροχή υπηρεσιών.

β. Φυσικά πρόσωπα που δεν έχουν την ελληνική ιθαγένεια και νομικά πρόσωπα με αλλοδαπή έδρα.

γ. Έλληνες πολίτες που συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις έργου, προμηθειών ή παροχής υπηρεσιών ή έχουν εμπορικές δεσοληψίες κάθε μορφής με το Ελληνικό Δημόσιο ή δημόσια νομικά πρόσωπα.

δ. Έλληνες πολίτες που είναι ιδιοκτήτες ή εκδότες ημερήσιων ή περιοδικών εντύπων πανελληνίας ή τοπικής κυκλοφορίας ή είναι ιδιοκτήτες ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών εν γένει σταθμών ή ιδιοκτήτες διαδικτυακών και τηλεπικοινωνιακών φορέων, καθώς και από συζύγους και κατιόντες αυτών.

6. Η χρηματική αποτίμηση των κάθε είδους ενισχύσεων σε είδος, καθώς και των άλλων παροχών από ιδιώτες προς πολιτικά κόμματα και συνασπισμούς, κατά τον παρόντα νόμο, γίνεται από την Επιτροπή Ελέγχου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ

Άρθρο 11

1. Επιτρέπεται η ενίσχυση των υποψήφιων βουλευτών σε χρήμα και σε είδος από Έλληνες πολίτες, σύμφωνα με τους ορισμούς του παρόντος άρθρου.

2. Οι παροχές σε χρήμα και σε είδος από το ίδιο φυσικό πρόσωπο προς τον αυτό υποψήφιο βουλευτή κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου δεν επιτρέπεται να υπερβούν σε αξία το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ.

3. Νομικά πρόσωπα με έδρα την Ελλάδα επιτρέπεται να ενισχύουν υποψήφιους βουλευτές κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, υπό τον όρο της προηγούμενης γνωστοποίησης της ενίσχυσης στην Επιτροπή Ελέγχου. Η Επιτροπή Ελέγχου αναρτά αμελλητί την γνωστοποίηση στην ιστοσελίδα της. Οι παροχές σε χρήμα

και σε είδος προς τον αυτό υποψήφιο από το ίδιο νομικό πρόσωπο δεν επιτρέπεται να υπερβούν σε αξία το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ.

4. Απαγορεύεται η κάθε είδους ενίσχυση υποψηφίων βουλευτών κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου από:

α. Το κράτος και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

β. Έλληνες πολίτες και νομικά πρόσωπα που συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις έργου, προμηθειών ή παροχής υπηρεσιών ή έχουν εμπορικές δοσοληψίες κάθε μορφής με το Ελληνικό Δημόσιο ή δημόσια νομικά πρόσωπα.

5. Η χρηματική αποτίμηση των κάθε είδους ενισχύσεων σε είδος, καθώς και των άλλων παροχών από ιδιώτες και νομικά πρόσωπα προς υποψηφίους βουλευτές, κατά τον παρόν άρθρο, γίνεται από την Επιτροπή Ελέγχου.

6. Οι ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου αφορούν και τους υποψηφίους βουλευτές Επικρατείας και τους υποψηφίους Έλληνες αντιπροσώπους για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Άρθρο 12 Παροχές προς βουλευτές

1. Οι παροχές σε χρήμα και σε είδος προς εκλεγμένους βουλευτές κατά τη διάρκεια της αυτής βουλευτικής περιόδου από Έλληνες πολίτες ή νομικά πρόσωπα που εδρεύουν στην Ελλάδα δεν επιτρέπεται να υπερβούν το συνολικό ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ.

2. Νομικά πρόσωπα που ενισχύουν βουλευτές με οποιοδήποτε τρόπο οφείλουν προηγουμένως να το γνωστοποιήσουν στην Επιτροπή Ελέγχου. Η Επιτροπή Ελέγχου αναρτά αμελλητί τη γνωστοποίηση στην ιστοσελίδα της.

3. Μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών από την εκλογή τους, βουλευτές που εκλέγονται για πρώτη φορά οφείλουν να γνωστοποιήσουν στην Επιτροπή Ελέγχου το σύνολο των προς αυτούς παροχών σε χρήμα και σε είδος κατά τη διάρκεια των είκοσι τεσσάρων μηνών πριν από την ημέρα των εκλογών. Η αυτή υποχρέωση ισχύει και για τους εκλεγόμενους για πρώτη φορά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

4. Οι διατάξεις των παραγράφων 4, 5 και 6 του προηγούμενου άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως και για τις παροχές προς εκλεγμένους βουλευτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΠΡΟΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Άρθρο 13 Αποτίμηση προεκλογικών δαπανών

1. Οι προεκλογικές δαπάνες των πολιτικών κομμάτων, των συνασπισμών και των υποψηφίων βουλευτών αποτιμώνται βάσει επίσημων παραστατικών και τεκμηρίων κόστους.

2. Μέσα στο πρώτο τρίμηνο κάθε έτους, η Επιτροπή Ελέγχου συντάσσει και αναρτά στην ιστοσελίδα της κατάλογο με το τεκμαιρόμενο κόστος συγκεκριμένων δραστηριοτήτων και μέσων άμεσης ή έμμεσης προβολής πολιτικών κομμάτων, συνασπισμών και υποψηφίων βουλευτών. Προς τούτο, λαμβάνει υπ' όψη τις συνθήκες κάθε εκλογικής περιφέρειας, συμπεριλαμβανομένου και του

δείκτη τιμών καταναλωτή. Για τον υπολογισμό του τεκμαιρόμενου κόστους, η Επιτροπή Ελέγχου μπορεί να διεξάγει κάθε είδους ελέγχους και αυτοψία, είτε η ίδια είτε μέσω της οικείας Τοπικής Επιτροπής Ελέγχου. Το εξαγόμενο τεκμήριο κόστους είναι μαχητό.

3. Στις προεκλογικές δαπάνες συνυπολογίζεται και η αξία των κάθε είδους παροχών και διευκολύνσεων προς το ευρύ κοινό των κομμάτων και συνασπισμών, των υποψηφίων βουλευτών, καθώς και των τρίτων που ενεργούν για λογαριασμό των τελευταίων.

4. Προεκλογικές δαπάνες θεωρούνται αυτές που καταβάλλονται δύο μήνες πριν από τη διεξαγωγή των γενικών εκλογών ή των ευρωπαϊκών εκλογών εφόσον, κατά την κρίση της Επιτροπής Ελέγχου, σχετίζονται άμεσα με τις ανάγκες του προεκλογικού αγώνα. Σε περίπτωση διεξαγωγής γενικών εκλογών κατά το τέταρτο έτος της βουλευτικής περιόδου, προεκλογικές δαπάνες θεωρούνται αυτές που καταβάλλονται έξι (6) μήνες πριν από τη διεξαγωγή τους.

Άρθρο 14 Ανώτατο ύψος δαπανών κομμάτων

Το ύψος των προεκλογικών δαπανών κάθε πολιτικού κόμματος ή συνασπισμού που συμμετέχει σε γενικές ή σε ευρωπαϊκές εκλογές δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει σε ποσό το είκοσι τοις εκατό (20%) της τελευταίας κάθε φορά τακτικής χρηματοδότησης, που καταβλήθηκε σε αυτό το κόμμα ή συνασπισμό.

Άρθρο 15 Ανώτατο ύψος δαπανών υποψηφίων βουλευτών

1. Το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο εκλογικών δαπανών για κάθε υποψήφιο βουλευτή στις γενικές εκλογές καθορίζεται με βάση τον αριθμό των εδρών της εκλογικής περιφέρειας στην οποία θέτει υποψηφιότητα. Για τον καθορισμό του, πολλαπλασιάζεται το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ επί συντελεστή για κάθε εκλογική περιφέρεια ως εξής:

α. Για την πρώτη έδρα κάθε περιφέρειας, ο συντελεστής ορίζεται σε μια (1) μονάδα.

β. Για τη δεύτερη και μέχρι και την έβδομη έδρα κάθε περιφέρειας, ο ανωτέρω συντελεστής αυξάνεται κατά πέντε δέκατα (0,5) ανά έδρα.

γ. Για την όγδοη έδρα και μέχρι την δέκατη πέμπτη κάθε εκλογικής περιφέρειας, ο συντελεστής αυξάνεται κατά τρία δέκατα (0,3) ανά έδρα.

δ. Για την δέκατη έκτη έδρα κάθε εκλογικής περιφέρειας και εφεξής, ο συντελεστής αυξάνεται κατά ένα δέκατο (0,1) ανά έδρα.

Για τις εκλογικές περιφέρειες Κυκλάδων και Δωδεκανήσου, ο κατά τα ανωτέρω οριζόμενος συντελεστής αυξάνεται κατά πέντε δέκατα (0,5).

2. Η Επιτροπή Ελέγχου, ύστερα από δημόσια διαβούλευση, μπορεί να αναπροσαρμόζει το ύψος των συντελεστών της προηγούμενης παραγράφου μια φορά κατ' έτος το πολύ. Προς τούτο, λαμβάνει υπ' όψη την εξέλιξη του δείκτη τιμών καταναλωτή και του διαφημιστικού κόστους για την προβολή μηνυμάτων στον τύπο.

3. Κατά το πρώτο τρίμηνο εκάστου έτους, η Επιτροπή Ελέγχου καθορίζει το ανώτατο όριο επιτρεπόμενων προεκλογικών δαπανών για κάθε εκλογική περιφέρεια.

4. Το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο εκλογικών δαπανών

για κάθε υποψήφιο βουλευτή Επικρατείας ή ευρωβουλευτή καθορίζεται στο ύψος που ισχύει κάθε φορά για τους υποψήφιους βουλευτές της Α΄ εκλογικής περιφέρειας Αθηνών.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
ΠΡΟΕΚΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ ΚΟΜΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ
ΤΟΥ ΕΚΛΟΓΙΚΟΥ ΑΓΩΝΑ**

Άρθρο 16

Χώροι υπαίθριας προβολής πολιτικών μηνυμάτων

1. Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού καθορίζουν με απόφασή τους, που εκδίδεται μέσα σε ένα (1) μήνα από τον, κατά την παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 2946/2001 (Α΄ 224), καθορισμό χώρων για υπαίθρια διαφήμιση, ειδικότερους χώρους για την προβολή μηνυμάτων από τα πολιτικά κόμματα, τις μαθητικές, φοιτητικές, συνδικαλιστικές και συνεταιριστικές οργανώσεις, καθώς και τις ενώσεις προσώπων που δεν επιδιώκουν κερδοσκοπικούς σκοπούς, και σε ποσοστό που δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το δέκα τοις εκατό (10%) της συνολικής επιφάνειας των χώρων, που έχουν καθοριστεί, νομίμως, για προβολή υπαίθριας διαφήμισης στον οικείο Ο.Τ.Α.. Με όμοια απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου καθορίζεται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις χρήσεως των ανωτέρω χώρων.

2. Η διάθεση των χώρων της παραγράφου 1 γίνεται αναλογικά και επί ίσοις όροις, για τη χρήση τους δεν απαιτείται άδεια από οποιαδήποτε αρχή και δεν καταβάλλεται στον οικείο Ο.Τ.Α. τέλος διαφήμισης ή αποζημίωση χρήσης.

3. Κατά την περίοδο βουλευτικών, νομαρχιακών, δημοτικών και κοινοτικών εκλογών, ευρωεκλογών ή δημοψηφίσματος, τα δημοτικά και κοινοτικά συμβούλια υποχρεούνται, μέσα σε προθεσμία τεσσάρων (4) ημερών από την προκήρυξη των βουλευτικών εκλογών ή του δημοψηφίσματος ή τριάντα (30) ημερών πριν από τη διεξαγωγή των νομαρχιακών, δημοτικών και κοινοτικών εκλογών, να διαθέτουν με απόφασή τους στα κόμματα, στους συνσπασμούς και συνδυασμούς υποψηφίων για την προεκλογική προβολή τους, όλους τους χώρους, που καθορίστηκαν, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 2946/2001 (Α΄ 224), για την προβολή υπαίθριας διαφήμισης στον οικείο Ο.Τ.Α.. Στην περίπτωση αυτή αναστέλλεται η ισχύς των συμβάσεων μισθώσεως των χώρων αυτών και μειώνεται ανάλογα το μίσθωμα. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, που εκδίδεται κάθε δύο χρόνια και μέσα στο μήνα Ιανουάριο, καθορίζεται ο τρόπος χρήσης των χώρων αυτών και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

Εντός οκτώ (8) ημερών από τη διεξαγωγή των εκλογών τα κόμματα, οι συνσπασμοί και οι συνδυασμοί υποχρεούνται, με δαπάνη τους, να αποκαταστήσουν τα πράγματα στην προηγούμενη κατάσταση.

4. Αν το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο δεν διαθέτει, μέσα στην προθεσμία της προηγούμενης παραγράφου, τους ανωτέρω χώρους, αυτοί διατίθενται με απόφαση του οικείου Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, που εκδίδεται υποχρεωτικώς εντός τριών ημερών από την πάροδο των ανωτέρω προθεσμιών και επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 109

του π.δ. 55/1999 (Α΄ 58).

5. Η διάθεση των χώρων της παραγράφου 3 γίνεται αναλογικά και επί ίσοις όροις. Σε περίπτωση προηγούμενης γραπτής συμφωνίας πολιτικών κομμάτων, που συγκροτούν, σύμφωνα με τον Κανονισμό της Βουλής, κοινοβουλευτική ομάδα, ή των συνδυασμών υποψηφίων για τις νομαρχιακές, δημοτικές ή κοινοτικές εκλογές, αυτή είναι υποχρεωτική για τα δημοτικά ή κοινοτικά συμβούλια και τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας. Για τη χρήση των ανωτέρω χώρων δεν απαιτείται άδεια και δεν καταβάλλεται στον οικείο Ο.Τ.Α. τέλος διαφήμισης ή αποζημίωση χρήσης.

Άρθρο 17

Προβολή προεκλογικών μηνυμάτων των κομμάτων από τα ραδιοηλεκτρονικά μέσα

1.α. Κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου οι δημόσιοι και οι ιδιωτικοί ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί ελεύθερης λήψης, καθώς και οι φορείς παροχής συνδρομητικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών, κάθε μορφής, υποχρεούνται να μεταδίδουν μηνύματα κομμάτων και συνασπισμών σε διάρκεια που καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοηλεκτρονικής και γνώμη της Διακομματικής Επιτροπής Εκλογών και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με όμοια απόφαση, ο κατά τα ανωτέρω οριζόμενος χρόνος κατανέμεται μεταξύ των κομμάτων και των συνασπισμών με βάση την αρχή της αναλογικής ισότητας και την εξασφάλιση της μετάδοσης των θέσεων και του προγράμματος των κομμάτων και των συνασπισμών.

β. Η ανωτέρω μετάδοση διενεργείται δωρεάν και απαλλάσσεται από κάθε τέλος.

2. Με την κοινή υπουργική απόφαση της παραγράφου 1, κατά την αυτή διαδικασία και με κριτήριο την αναλογική ισότητα, καθορίζεται ο χρόνος που διατίθεται στα δελτία ειδήσεων των κρατικών και ιδιωτικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών για την παρουσίαση της προεκλογικής δραστηριότητας των κομμάτων και των συνασπισμών των κομμάτων.

3. Κανένα μήνυμα δεν επιτρέπεται να μεταδίδεται την προηγούμενη, καθώς και την ημέρα διεξαγωγής των εκλογών.

Άρθρο 18

Απαγορεύσεις για τα κόμματα κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου

1. Κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου απαγορεύεται στα κόμματα και τους συνασπισμούς κομμάτων:

α. Η ανάρτηση ή επικόλληση αεροπανό, πανό, αφισών και κάθε άλλου είδους υλικού προβολής, εκτός των χώρων της παραγράφου 3 του άρθρου 9.

β. Η μετάδοση από δημόσιους και ιδιωτικούς ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης, καθώς και από φορείς παροχής συνδρομητικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών, διαφημιστικών μηνυμάτων και μηνυμάτων κοινωνικού περιεχομένου του άρθρου 3 του ν. 2328/1995 (Α΄ 159), τα οποία προβάλλουν, με οποιονδήποτε τρόπο, πολιτικά κόμματα ή συνασπισμούς πολιτικών κομμάτων, με εξαίρεση τη μετάδοση

τέτοιων διαφημιστικών μηνυμάτων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο προηγούμενο άρθρο.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη καθορίζονται οι ώρες λειτουργίας και η κλίμακα έντασης των μεταγωγικών εγκαταστάσεων των εκλογικών κέντρων, των γραφείων και των οχημάτων των κομμάτων, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια. Τις ώρες της κοινής ησυχίας απαγορεύεται η χρήση των παραπάνω εγκαταστάσεων. Επίσης απαγορεύεται η χρήση τους, εφόσον γειτνιάζουν με νοσηλευτικά ιδρύματα και σχολεία.

Άρθρο 19

Απαγορεύσεις για τους υποψήφιους βουλευτές κατά την προεκλογική περίοδο

1. Κατά την προεκλογική περίοδο απαγορεύεται στους υποψήφιους βουλευτές:

α. Η ανάρτηση ή επικόλληση σε εξωτερικούς, δημόσιους ή ιδιωτικούς χώρους, καθώς και σε κάθε μορφής αυτοκινούμενα μέσα, αεροπλάνο, πανό, γιγαντοαφισών, αφισών, φωτογραφιών και κάθε άλλου είδους υλικού προβολής, η εγκατάσταση πρόσκαιρων κατασκευών οποιασδήποτε μορφής για την προσωπική τους προβολή, καθώς και η χρήση χρωστικών ουσιών και η αναγραφή συνθημάτων σε οποιονδήποτε εξωτερικό χώρο. Οι δήμαρχοι και οι πρόεδροι κοινοτήτων υποχρεούνται για την άμεση καθάρση των αεροπλάνο και πανό, την αποκόλληση των γιγαντοαφισών, αφισών, φωτογραφιών κ.λπ., την αποσυναρμολόγηση των πρόσκαιρων κατασκευών και τον καθαρισμό από χρωστικές ουσίες των εξωτερικών χώρων. Παράβαση της ανωτέρω υποχρέωσης, εφόσον έχει προηγηθεί σχετική έγγραφη ενημέρωση από την Τοπική Επιτροπή Ελέγχου Εκλογικών Παραβάσεων της παραγράφου 9 του άρθρου 21 του παρόντος νόμου, επισύρει την κύρωση της παραγράφου 4 του άρθρου 27 του νόμου αυτού.

β. Η διακίνηση κάθε μορφής ένθετων φυλλαδίων μέσω του τύπου.

γ. Η προβολή διαφημιστικών μηνυμάτων μέσω των δημόσιων και ιδιωτικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης ή των φορέων παροχής συνδρομητικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών. Απαγορεύεται επίσης, από δημόσιους και ιδιωτικούς ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης, καθώς και από φορείς παροχής συνδρομητικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών, η μετάδοση κάθε είδους εκπομπών, οι οποίες παρουσιάζονται, αμέσως ή εμμέσως, από υποψήφιους βουλευτές.

δ. Η διακίνηση προεκλογικού υλικού από υποψήφιους βουλευτές μέσω του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των κρατικών Ν.Π.Ι.Δ..

ε. i. Η λειτουργία εκλογικών κέντρων από υποψήφιους ή από τρίτους χάριν υποψηφίων.

ii. Δεν περιλαμβάνονται στην έννοια του εκλογικού κέντρου τα πολιτικά γραφεία των υποψηφίων βουλευτών, εφόσον δεν είναι εγκατεστημένα σε ισόγειους χώρους. Εξαιρούνται της απαγόρευσης εγκατάστασης, σε ισόγειους χώρους, πολιτικά γραφεία βουλευτών, τα οποία λειτουργούν, συνεχώς από την 31η Δεκεμβρίου 2000 μέχρι και την ημερομηνία διενέργειας των εκλογών.

iii. Για τους υποψήφιους βουλευτές, κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, ο επιτρεπόμενος αριθμός

χρήσης πολιτικών γραφείων, ανεξαρτήτως του τόπου εγκατάστασής τους, δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3).

iv. Για τα πολιτικά γραφεία ισχύουν οι σχετικοί περιορισμοί της περίπτωσης α' της παρούσας παραγράφου, καθώς και απαγόρευση χρήσης μεταγωγικών εγκαταστάσεων, με εξαίρεση την ύπαρξη πινακίδας με τα αναγκαία προσδιοριστικά στοιχεία του υποψήφιου βουλευτή.

v. Η παραχώρηση της χρήσης ή η μίσθωση υπαίθριων ή στεγαζόμενων χώρων, από και προς τρίτους, για τη λειτουργία εκλογικών κέντρων και εντευκτηρίων, κάθε μορφής, σε σχέση με την προβολή υποψηφιότητας βουλευτή, συνιστά ποινικό αδίκημα για τους κύριους των ακινήτων, τους εκμισθωτές και τους μισθωτές τούτων, το οποίο τιμωρείται με φυλάκιση, τουλάχιστον ενός έτους.

2. Οι εμφανίσεις υποψηφίων βουλευτών σε πάσης φύσεως εκπομπές δημόσιων ή ιδιωτικών ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης, καθώς και σε φορείς παροχής κάθε μορφής συνδρομητικών τηλεοπτικών υπηρεσιών, υπό οποιαδήποτε μορφή, επιτρέπεται, ως εξής:

α. Σε κάθε ραδιοφωνικό ή τηλεοπτικό σταθμό εθνικής εμβέλειας επιτρέπεται η εμφάνιση του υποψήφιου βουλευτή, κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, μόνο μία φορά.

β. Σε κάθε ραδιοφωνικό ή τηλεοπτικό σταθμό τοπικής ή περιφερειακής εμβέλειας, επιτρέπεται η εμφάνιση του υποψήφιου βουλευτή κατά τη διάρκεια της πιο πάνω περιόδου μέχρι δύο φορές.

γ. Ως εμφανίσεις κατά την έννοια της παρούσας παραγράφου θεωρούνται οι προσωπικές συνεντεύξεις των υποψηφίων, η συμμετοχή τους σε οργανωμένες συζητήσεις, περιλαμβανομένων και εκείνων που αφορούν τα δελτία ειδήσεων, καθώς και η κάλυψη, κατόπιν αιτήματος του υποψήφιου βουλευτή, της προεκλογικής του δραστηριότητας.

3. Από τους περιορισμούς της προηγούμενης παραγράφου εξαιρούνται οι Πρόεδροι ή Αρχηγοί κομμάτων και οι υποψήφιοι βουλευτές Επικρατείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

Άρθρο 20 Οικονομικός Υπεύθυνος

1. Κάθε πολιτικό κόμμα έχει έναν υπεύθυνο για τη διαχείριση των οικονομικών του (Οικονομικός Υπεύθυνος) τον οποίο διορίζει, με έναν το πολύ αναπληρωτή, ο πρόεδρος ή επικεφαλής του κόμματος. Τον διορισμό του Οικονομικού Υπευθύνου γνωστοποιεί ο πρόεδρος ή ο επικεφαλής στην Επιτροπή Ελέγχου έως την 31η Ιανουαρίου κάθε έτους. Ο πρόεδρος ή επικεφαλής γνωστοποιεί επίσης αμελλητί στην Επιτροπή και οποιαδήποτε μεταβολή στο πρόσωπο του Οικονομικού Υπευθύνου και του αναπληρωτή του, κατά τη διάρκεια του έτους. Τα ονόματα του Οικονομικού Υπευθύνου και του αναπληρωτή του αναρτώνται στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Ελέγχου.

2. Ο Οικονομικός Υπεύθυνος ευθύνεται για την σύννομη διαχείριση των οικονομικών των πολιτικών κομμάτων και για την τήρηση των προβλεπόμενων βιβλίων και στοιχείων. Προς τούτο, τόσο ο ίδιος όσο και ο αναπληρωτής του, πρέπει να έχουν προσόντα ορκωτού ελεγκτή και να μπορούν να υπογράφουν βιβλία Γ' κατηγορίας. Ο Οικονομικός Υπεύθυνος προσυπογράφει τον ισολογισμό ε-

σόδων και δαπανών των πολιτικών κομμάτων της παραγράφου 3 του άρθρου 24 του παρόντος νόμου, καθώς και την ειδική έκθεση προεκλογικών εσόδων και δαπανών της παραγράφου 4 του άρθρου 24.

3. Τα κόμματα και οι συνασπισμοί που εκπροσωπούνται στη Βουλή ή το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο οφείλουν να έχουν πιστοποιημένο λογιστήριο.

4. Οι βουλευτές και οι υποψήφιοι βουλευτές είναι οι ίδιοι υπεύθυνοι για τη διαχείριση των οικονομικών τους.

Άρθρο 21 **Βιβλία εσόδων-εξόδων**

1. Για τη διαχείριση των οικονομικών τους, τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί ακολουθούν το διπλογραφικό σύστημα. Τηρούν θεωρημένα βιβλία Γ' κατηγορίας στα οποία καταχωρούν υποχρεωτικά κατά κατηγορίες και χωριστά για κάθε μήνα όλα τα έσοδα και τις δαπάνες τους. Επίσης καταχωρούν χωριστά τα ποσά που συγκέντρωσε κάθε κόμμα κατά τον προεκλογικό αγώνα, καθώς και τις εκλογικές δαπάνες τους. Οι καταχωρήσεις γίνονται αμελλητί. Τα βιβλία θεωρεί κατ' έτος η Επιτροπή Ελέγχου.

2. Στα βιβλία που τηρούν οι συνασπισμοί καταχωρούνται και τα έσοδα και οι δαπάνες των κομμάτων που τους συγκροτούν.

3. Κάθε κόμμα και συνασπισμός τηρεί θεωρημένο ειδικό βιβλίο δωρητών, στο οποίο αναγράφονται αμελλητί τα στοιχεία ταυτότητας όσων εισφέρουν οποιοδήποτε ποσό ή άλλη παροχή σε είδος. Το βιβλίο αυτό είναι προσίτο και μπορεί να το ελέγξει μόνον η Επιτροπή Ελέγχου.

4. Για κάθε έσοδο και δαπάνη μνημονεύονται τα αντίστοιχα παραστατικά, τα οποία τηρούνται επί δέκα έτη τουλάχιστον.

Άρθρο 22 **Συναλλαγές μέσω τραπεζικών λογαριασμών**

1. Τα έσοδα και οι δαπάνες των πολιτικών κομμάτων και συνασπισμών διακινούνται υποχρεωτικά μέσω τριών (3) το πολύ ειδικών λογαριασμών, που τηρούνται σε διαφορετικές τράπεζες εγκατεστημένες στην Ελλάδα στο όνομα του Οικονομικού Υπεύθυνου. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, η διακίνηση των εσόδων αφορά το σύνολο των αντίστοιχων ποσών, των δε δαπανών το ενενήντα τοις εκατό (90%) αυτών. Με ευθύνη της τράπεζας, ο καταθέτης οφείλει να δηλώνει τα στοιχεία της ταυτότητάς του, συμπεριλαμβανομένου του ΑΦΜ και της διεύθυνσής του. Οι λογαριασμοί της παρούσης παραγράφου γνωστοποιούνται στην Επιτροπή Ελέγχου εντός πέντε (5) ημερών από το άνοιγμά τους.

2. Το διπλότυπο της αντίστοιχης τραπεζικής συναλλαγής είναι το μόνο αναγνωριζόμενο παραστατικό για διακινήσεις χρήματος της προηγούμενης παραγράφου.

3. Σε δημόσιες συναθροίσεις και κάθε είδους εκδηλώσεις προς το ευρύ κοινό, τα κόμματα ή οι συνασπισμοί μπορούν να διαθέτουν διπλότυπες αποδείξεις εισφοράς, οι οποίες πρέπει να είναι αριθμημένες και θεωρημένες από την οικεία Δ.Ο.Υ. και στο στέλεχος των οποίων αναγράφεται υποχρεωτικά το ονοματεπώνυμο. Η συνολική είσπραξη δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα τρίτο (1/3) του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου εκλογικών δαπανών

του αντίστοιχου κόμματος ή συνασπισμού.

Άρθρο 23 **Υποχρεώσεις δημοσιότητας κομμάτων**

1. Τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί οφείλουν να αναρτούν αμελλητί στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Ελέγχου, η οποία θα είναι προσίτη στο ευρύ κοινό:

α. Το ονοματεπώνυμο του Οικονομικού Υπεύθυνου και του αναπληρωτή του, καθώς και τα στοιχεία επικοινωνίας του.

β. Το ονοματεπώνυμο του δωρητή για κάθε παροχή προς αυτά σε είδος ή σε χρήμα που υπερβαίνει σε αξία το ποσό των χιλίων (1.000) ευρώ ετησίως.

γ. Το ύψος των εισφορών της παραγράφου 3 του προηγούμενου άρθρου του προηγούμενου έτους, με αναφορά του τόπου είσπραξης κάθε κονδυλίου.

δ. Τις δαπάνες διαφημιστικής προβολής του προηγούμενου έτους.

2. Ειδικά κατά την διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί αναρτούν στην ιστοσελίδα τους τα στοιχεία για τις παροχές, εισφορές και δαπάνες των περιπτώσεων β', γ' και δ' αντίστοιχως της προηγούμενης παραγράφου εντός διημέρου, οποιοδήποτε και αν είναι το ύψος τους.

3. Τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί συντάσσουν και δημοσιεύουν κατ' έτος ισολογισμό εσόδων και δαπανών. Αντίγραφο του ισολογισμού υποβάλλεται το πρώτο δίμηνο κάθε έτους στην Επιτροπή Ελέγχου, η οποία τον αναρτά στην ιστοσελίδα της.

4. Εντός δύο μηνών μετά την διενέργεια γενικών εκλογών ή ευρωπαϊκών εκλογών, τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί συντάσσουν ειδική έκθεση εκλογικών εσόδων και δαπανών, στην οποία καταχωρούν, με αναφορά του αντίστοιχου παραστατικού, τα ποσά που συγκέντρωσαν κατά την προεκλογική περίοδο, καθώς και τις κατά την παράγραφο 4 του άρθρου 18 προεκλογικές δαπάνες. Την έκθεση αυτή υποβάλλουν αμέσως στην Επιτροπή Ελέγχου, η οποία την αναρτά στην ιστοσελίδα της. Η έκθεση δημοσιεύεται και στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην έκθεση αυτή, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια ρυθμίζονται με απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου, που αναρτάται στην ιστοσελίδα της και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 24 **Υποχρεώσεις δημοσιότητας βουλευτών και υποψηφίων βουλευτών**

1. Οι υπουργοί, βουλευτές και οι ευρωβουλευτές οφείλουν να διατηρούν ιστοσελίδα προσίτη στο ευρύ κοινό. Στην ιστοσελίδα υποχρεούνται να αναρτούν αμελλητί:

α. Τις δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης κατά το άρθρο 2 του ν. 3213/2003 των τελευταίων πέντε ετών

β. Το ονοματεπώνυμο του δωρητή για κάθε παροχή προς αυτούς σε είδος ή σε χρήμα που υπερβαίνει σε αξία το ποσό των πεντακοσίων (500) ευρώ κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους.

2. Την επαύριο της έναρξης της προεκλογικής περιόδου, υποψήφιοι βουλευτές και ευρωβουλευτές οφείλουν να δημιουργήσουν ιστοσελίδα ή να αφιερώσουν ειδικό πεδίο στην υφιστάμενη ιστοσελίδα τους για να αναρτούν σε αυτό τις παροχές προς αυτούς κατά τη διάρκεια

της προεκλογικής περιόδου, καθώς και τις αντίστοιχες δαπάνες. Ειδικότερα, οφείλουν να αναρτούν το ονοματεπώνυμο των δωρητών τους για κάθε παροχή προς αυτούς σε είδος ή σε χρήμα που υπερβαίνει σε αξία το ποσό των πεντακοσίων (500) ευρώ, καθώς και κάθε δαπάνη τους που υπερβαίνει το ποσό αυτό.

3. Τα έσοδα και οι δαπάνες των υποψήφιων βουλευτών διακινούνται υποχρεωτικά μέσω ενός το πολύ τραπεζικού λογαριασμού σε τράπεζα εγκατεστημένη στην Ελλάδα. Η διακίνηση των εσόδων αφορά το σύνολο των αντίστοιχων ποσών, των δε δαπανών το ενενήντα τοις εκατό (90%) αυτών. Με ευθύνη της τράπεζας, κάθε καταθέτης οφείλει να δηλώνει τα στοιχεία της ταυτότητάς του, συμπεριλαμβανομένου του ΑΦΜ και της διεύθυνσής του. Ο λογαριασμός της παραγράφου αυτής γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ελέγχου εντός πέντε (5) ημερών από το άνοιγμά του.

4. Εντός διμήνου από τη διεξαγωγή των εκλογών ή ευρωεκλογών, οι υποψήφιοι βουλευτές ή ευρωβουλευτές, ανεξαρτήτως αν εξελέγησαν ή όχι, οφείλουν να υποβάλουν στην Επιτροπή Ελέγχου έκθεση στην οποία περιέχονται, κατά κατηγορίες, τα εκλογικά τους έσοδα και οι εκλογικές τους δαπάνες και μνημονεύονται τα αντίστοιχα παραστατικά, καθώς και συνοπτική κατάσταση των προεκλογικών εσόδων τους και δαπανών. Στην έκθεση προσαρτάται και κατάλογος με τα ονοματεπώνυμα δωρητών, που κατέβαλαν προς τον υποψήφιο ποσά μεγαλύτερα των εκατόν πενήντα (150) ευρώ. Την έκθεση οφείλει να προσυπογράψει και ορκωτός ελεγκτής. Εάν οι υποψήφιοι εξελέγησαν, η έκθεση, καθώς και η συνοπτική κατάσταση αναρτώνται στην ιστοσελίδα τους, καθώς και στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Ελέγχου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 25 Γενικές διατάξεις

1. Στα κόμματα, τους συνασπισμούς, τους βουλευτές, ευρωβουλευτές και τους υποψήφιους βουλευτές επιβάλλονται κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης διατάξεων του νόμου αυτού, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα επόμενα άρθρα.

2.α. Μετά τη σύνταξη της έκθεσης της Επιτροπής Ελέγχου και εφόσον με αυτή προτείνεται η διαβίβαση του φακέλου στο Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, κατ' άρθρο 27 του νόμου αυτού ή η επιβολή κυρώσεων σε βάρος κομμάτων ή συνασπισμών, καθώς και υποψήφιων βουλευτών, αντίγραφο της κοινοποιείται με δικαστικό επιμελητή στα αρμόδια όργανα του κόμματος, κατ' άρθρο 20 ή στους υποψήφιους βουλευτές.

β. Τα ανωτέρω όργανα ή οι υποψήφιοι βουλευτές, υποβάλλουν, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της εκθέσεως, παρατήρησεις για αντίκρουση του περιεχομένου της.

γ. Η Επιτροπή Ελέγχου, αφού τις εξετάσει, υποβάλλει την τελική της έκθεση στον Πρόεδρο του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, εφόσον διαπιστώνεται παράβαση που μπορεί να οδηγήσει σε έκπτωση από το βουλευτικό αξίωμα ή στον Πρόεδρο της Βουλής, εφόσον προτείνεται επιβολή κυρώσεων.

3. Οι κυρώσεις σε βάρος κομμάτων, συνασπισμών κομμάτων και υποψήφιων βουλευτών ανακοινώνονται από

τον Πρόεδρο της Βουλής, σύμφωνα με την έκθεση και απόφαση της Επιτροπής ελέγχου. Η ανακοίνωση του Προέδρου της Βουλής δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της τελικής έκθεσης της Επιτροπής Ελέγχου και κοινοποιείται στον παραβάτη και στον Υπουργό Εσωτερικών.

4. Το πρόστιμο που επιβάλλεται σε κόμματα και συνασπισμούς εισπράττεται με παρακράτηση του ποσού από τη χρηματοδότηση του επόμενου έτους. Το πρόστιμο που επιβάλλεται στα λοιπά κόμματα και τους υποψήφιους βουλευτές εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.).

5. Τα ένδικα βοηθήματα που ασκούνται από τα κόμματα, τους συνασπισμούς και τους υποψήφιους βουλευτές κατά των αποφάσεων επιβολής προστίμου, που αφορούν κυρώσεις, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, εισάγουν διοικητικές διαφορές ουσίας, οι οποίες εκδικάζονται σε πρώτο και τελευταίο βαθμό από το Συμβούλιο της Επικρατείας.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται ο τρόπος είσπραξης του επιβαλλόμενου προστίμου και κάθε λεπτομέρεια σχετική με την εκτέλεση των κυρώσεων, που επιβάλλονται στα πολιτικά κόμματα και συνασπισμούς κομμάτων και στους υποψήφιους βουλευτές, κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 26 Κυρώσεις σε βάρος Πολιτικών Κομμάτων

1. Η υπέρβαση του ορίου της παραγράφου 1α του άρθρου 17 του παρόντος νόμου για τη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση μηνυμάτων των κομμάτων και των συνασπισμών, τιμωρείται με πρόστιμο μέχρι το 40% της τελευταίας, κάθε φορά, καταβληθείσας σε αυτά τακτικής χρηματοδότησης. Αν το κόμμα δεν λαμβάνει τακτική χρηματοδότηση, τιμωρείται με πρόστιμο μέχρι εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ.

2. Η μη εμπρόθεσμη δημοσίευση του ετήσιου ισολογισμού, καθώς και της ειδικής έκθεσης εκλογικών εσόδων και δαπανών κόμματος ή συνασπισμού τιμωρείται με πρόστιμο ίσο με το 10% της τελευταίας κάθε φορά καταβληθείσας, στο κόμμα ή το συνασπισμό, τακτικής ή αντίστοιχα, εκλογικής χρηματοδότησης.

3. Η ελλιπής ή αντικανονική τήρηση και ενημέρωση του βιβλίου εσόδων δαπανών, του ισολογισμού ή της ειδικής έκθεσης εκλογικών εσόδων και δαπανών τιμωρείται με πρόστιμο μέχρι το 50% της τελευταίας κάθε φορά καταβληθείσας σε αυτό, τακτικής ή αντίστοιχα, εκλογικής χρηματοδότησης.

4. Τα πολιτικά κόμματα που χρηματοδοτούνται ή δέχονται κάθε είδους παροχή από φορείς ή πρόσωπα των παραγράφων 2 και 5 του άρθρου 10 του νόμου αυτού τιμωρούνται με πρόστιμο μέχρι το 50% της τελευταίας κάθε φορά καταβληθείσας σε αυτά τακτικής χρηματοδότησης και πρόστιμο ίσο με την αξία της χρηματοδότησης ή της παροχής σε είδος. Αν το κόμμα δεν λαμβάνει κρατική χρηματοδότηση, τιμωρείται με επιπλέον πρόστιμο μέχρι εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ.

4.α. Για αποδοχή χρηματοδότησης της προηγούμενης παραγράφου, ο Οικονομικός Υπεύθυνος του άρθρου 20 του παρόντος νόμου τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο ε-

τών κατά το άρθρο 259 του ΠΚ5. Για τα κόμματα και τους συνασπισμούς που λαμβάνουν μόνον εκλογική χρηματοδότηση από το κράτος, το ύψος του προστίμου που προβλέπεται στις προηγούμενες παραγράφους υπολογίζεται με βάση τη χρηματοδότηση αυτή.

6. Η υπέρβαση του επιτρεπόμενου ανώτατου ύψους εκλογικών δαπανών τιμωρείται με πρόστιμο ίσο με το διπλάσιο του ποσού της υπέρβασης. Αν η υπέρβαση είναι μεγαλύτερη από το 50% του ανώτατου επιτρεπόμενου ύψους εκλογικών δαπανών, επιβάλλεται, εκτός από το πρόστιμο, και η στέρηση της τακτικής χρηματοδότησης του επόμενου έτους.

7. Για κάθε παράβαση της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 18 επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το 5% της τελευταίας, κάθε φορά, καταβληθείσας προς το κόμμα ή το συνασπισμό τακτικής χρηματοδότησης ή με πρόστιμο μέχρι δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ, αν πρόκειται για κόμμα ή συνασπισμό που δεν λαμβάνει κρατική χρηματοδότηση.

9. Για κάθε παράβαση της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 18 επιβάλλεται πρόστιμο μέχρι το 10% της τελευταίας, κάθε φορά, καταβληθείσας προς το κόμμα ή το συνασπισμό τακτικής χρηματοδότησης ή με πρόστιμο δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ, αν πρόκειται για κόμμα ή συνασπισμό που δεν λαμβάνει κρατική χρηματοδότηση.

Άρθρο 27

Κυρώσεις σε θάρος υποψηφίων και εκλεγμένων βουλευτών και ευρωβουλευτών

1. Σε περίπτωση παραβίασης του άρθρου 24, τίθεται αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε ημερών για άρση της παράβασης. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης επιβάλλεται πρόστιμο μέχρι το 10% της ετήσιας βουλευτικής αποζημίωσης.

2. Υποψήφιοι ή εκλεγμένοι βουλευτές ή ευρωβουλευτές που δέχθηκαν χρηματοδότηση κατά παράβαση των άρθρων 11 και 12 του παρόντος νόμου, τιμωρούνται με πρόστιμο μέχρι το 50% της ετήσιας βουλευτικής αποζημίωσης και πρόστιμο ίσο με την αξία της χρηματοδότησης ή της παροχής σε είδος και ποινή φυλάκισης έως και δύο ετών, κατά το άρθρο 259 του ΠΚ.

3. Σε περίπτωση παράβασης των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 19 επιβάλλεται στον υποψήφιο βουλευτή πρόστιμο μέχρι του ύψους της ετήσιας βουλευτικής αποζημίωσης, ανάλογα με τη σοβαρότητα, τον αριθμό και τη συχνότητα των παραβάσεων, καθώς και την προκαλούμενη ρύπανση και προσβολή της αισθητικής.

4. Με την επιφύλαξη του επόμενου άρθρου, η υπέρβαση του επιτρεπόμενου ανώτατου ύψους εκλογικών δαπανών, όπως ορίζεται στο άρθρο 15, τιμωρείται με πρόστιμο μέχρι το δεκαπλάσιο της υπέρβασης.

5. Σε περίπτωση παράβασης της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 19 επιβάλλεται, στον υποψήφιο βουλευτή, πρόστιμο μέχρι το διπλάσιο της ετήσιας βουλευτικής αποζημίωσης.

6. Σε περίπτωση παράβασης των περιπτώσεων ε.ii, ε.iii και ε.iv της παραγράφου 1 του άρθρου 19 του παρόντος νόμου, σχετικά με τα πολιτικά γραφεία των υποψηφίων βουλευτών, επιβάλλεται, στους υποψηφίους βουλευτές,

πρόστιμο μέχρι το ύψος της ετήσιας βουλευτικής αποζημίωσης.

Άρθρο 28

Διοικητικές και ποινικές κυρώσεις σε θάρος τρίτων

1. Τρίτοι, οι οποίοι παραβιάζουν τις διατάξεις των περιπτώσεων α' και β' των παραγράφων 1 των άρθρων 18 και 19 τιμωρούνται σύμφωνα με το άρθρο 458 ΠΚ.

2. Η παραβίαση από τους ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης, καθώς και από τους φορείς παροχής συνδρομητικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών, των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 17, της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 18, της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 19 και της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του αυτού άρθρου, εφόσον πρόκειται για κάλυψη της προεκλογικής δραστηριότητας υποψηφίων βουλευτών, χωρίς σχετικό αίτημά τους, καθώς και της εκδιδόμενης, κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 2 του άρθρου 30 του παρόντος νόμου, κοινής υπουργικής απόφασης, θεωρείται παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας και εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 2328/1995 (Α' 159), όπως ισχύει, και της παρ. 1 του άρθρου 12 του ν. 2644/1998 (Α' 233). Οι παραβιάσεις των διατάξεων που προαναφέρθηκαν συνιστούν, αντίστοιχα, ποινικά αδικήματα για τα οποία οι νόμιμοι εκπρόσωποι των ανωτέρω σταθμών τιμωρούνται, σωρευτικώς, με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους.

3. Στον ιδιοκτήτη του εντύπου που παραβίασε την απαγόρευση της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 19, καθώς και της περίπτωσης δ' της παραγράφου 7 του άρθρου 3 επιβάλλεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από πρόταση της Επιτροπής Ελέγχου του άρθρου 3, πρόστιμο ύψους εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ, το οποίο εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.). Κάθε παράβαση είναι αυτοτελής και επισύρει την αυτοτελή, αντίστοιχα, επιβολή του ανωτέρω προστίμου.

4. Η μη τήρηση από τους δημάρχους και τους προέδρους των κοινοτήτων των υποχρεώσεων που απορρέουν από το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 19 του παρόντος νόμου και υπό την προϋπόθεση ότι προηγήθηκε έγγραφη ενημέρωσή τους από την Τοπική Επιτροπή Ελέγχου Εκλογικών Παραβάσεων της παραγράφου 7 του άρθρου 3 του νόμου αυτού, συνιστά ποινικό αδίκημα, που τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι μηνών.

5. Σε φυσικά και νομικά πρόσωπα που παραβίασαν τις διατάξεις του παρόντος νόμου περί χρηματοδότησης προβλέπεται αποκλεισμός από τη μελλοντική ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων έργων για διάστημα δύο ετών και χρηματικό πρόστιμο μέχρι το διπλάσιο της αξίας της κατά παράβαση παροχής.

6. Σε ιδιώτες οι οποίοι δεν αναφέρουν στη δήλωση φόρου εισοδήματος ή αναφέρουν ανακριβώς το ύψος της ενίσχυσης που κατέβαλαν σε πολιτικά κόμματα ή συνασπισμούς κατά παράβαση της παραγράφου 4 του άρθρου 10 επιβάλλεται χρηματική ποινή τριπλάσια της αξίας της ενίσχυσης που κατέβαλαν.

Άρθρο 29
Έκπτωση από το βουλευτικό αξίωμα

1. Η Επιτροπή Ελέγχου, αν διαπιστώσει ότι εκλεγείς βουλευτής ή τρίτος προς όφελός του λειτούργησε εκλογικό κέντρο κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, κατά παράβαση του άρθρου 19 της παραγράφου 1 περίπτωση ε.ι του παρόντος νόμου ή υπερέβη κατά πενήντα τοις εκατό (50%) το ανώτατο όριο των εκλογικών δαπανών της αυτό εκάστοτε ισχύει στη συγκεκριμένη εκλογική περιφέρεια, σύμφωνα με άρθρο 15 του παρόντος νόμου, συντάσσει έκθεση και υποβάλλει το σχετικό φάκελο με όλα τα αποδεικτικά έγγραφα και στοιχεία στο Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο.

2. Ενώπιον του Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου ακολουθείται η διαδικασία του ν. 345/1976 (Α' 141), όπως κάθε φορά ισχύει.

3. Μετά από εκτίμηση του αποδεικτικού υλικού, το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο μπορεί να επιβάλει ως κύρωση την έκπτωση από το βουλευτικό αξίωμα.

Αθήνα, 19 Νοεμβρίου 2013

Οι προτείνοντες βουλευτές

Φώτιος Κουβέλης
Δημήτριος Αναγνωστάκης
Μαρία Γιαννακάκη
Γεώργιος Κυρίτσης
Σπύρος Λυκούδης
Κατερίνα Μάρκου
Ασημίνα Ξηροτύρη - Αικατερινάρη
Βασίλειος Οικονόμου
Ιωάννης Πανούσης
Μαρία Ρεπούση
Νικόλαος Τσούκαλης
Νίκη Φούντα
Γρηγόριος Ψαριανός
Θωμάς Ψύρρας